

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sancta Communitas, In Paupertate religiosa inviolata

Wissingh, Anton

Coloniae Agrippinae, 1699

Liber I. De sacra Religiosorum communitate, seu de Apostolica methodo
Regularium, vivendi in communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49611](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49611)

LIBER I.

De sacra Religiosorum Com-
munitate, seu de Apostolica me-
thodo Regularium, vivendi
in communi.

CAPUT I.

*De varia analogica acceptione harum vocum
COMMUNIS, COMMUNITAS.*

Liquet ex Scriptura Sacra, SS. PP. ac DD.
Theologis, modoque loquendi, quòd hæ
duæ voces duodecim non planè disparate
diversas, attamen analogicè varias habeant signi-
ficationes. Nam

I. *Ly Commune* idem significat, quod, vile,
exile, plebejum, vulgare, immundum. *Numquam
manducavi omne commune.* (Act. 10. 14.) Sic &
dicitur *communi* modo vivere, qui nil nobile, nil
solidum, nil arduum actitat, sed vulgari imper-
fectorum modo se accommodat.

II. Ut sit idem, quod, obvius, non pretiosus,
non delicatus. Sic dicitur *cibus communis*, id est
obvius etiam pauperibus, aut tenuibus.

A

III.

III. Idem sonat, quod, usitatum, seu esse in more; & connotat aliquam naturæ propensionem. Sic dicitur Germanis esse *commune* tale vitium, Italis aliud, Gallis tertium.

IV. Dicitur *commune*, quod est sine divisione communicabile. Sic natura divina una est *communis* tribus Personis increatis.

V. Prout opponitur privatæ singularitati (l. 1. imit. c. 19. n. 5.) *Cavendum, ne sis piger ad communia, & ad singularia promptior.*

VI. *Commune* dicitur, quod omnes concernit, afficit, & obligat. (2. Mach. 10. 8.) *Communi precepto, &c.*

VII. *Communis* dicitur Fides, quia eam amplecti possunt omnes (Tit. 1. 2. 4.)

VIII. *Commune* est, quod prodest multis. (Seneca l. de vita beata) *Qui se utilem ceteris facit, commune agit negotium, &c.* (S. Chrys. hom. 79.) *Nulla res Deo gratior, quam ut universam vitam ad commune commodum conferas.*

IX. *Commune* est, quod ab omnibus fieri debet, aut tolet. *Qua communia non sunt, non sunt foris ostendenda.* (l. 1. imit. lc.) Sic & dicitur *communis* mos loquendi, quo utuntur communiter homines.

X. *Commune* est, quod opponitur privatæ sensualitati. (l. 3. imit. c. 54. §. 4.) *Natura amat propria & privata; gratia autem pia est, & communis, vitat singularia.* In hoc sensu à communitate excluditur singularitas, quæ à S. Bernardo numeratur inter filias superbiæ.

XI. *Communus* est, in quo, seu ad quod multi habent

habent jus iustitiæ ad utendum, vel insuper fruendum. Sic dicitur *commune* pratum, silva, pons, navis, fluvius, &c.

XII. *Commune* dicitur, in cuius participatione saltem habituali, vel quoad usum, usum-fructum, aut saltem usum-facti, aliamve aliquam attinentiam ita singuli includuntur, ut nullus saltem quoad actum primum excludatur. (Sap. 7) *Accepi communem aërem.* (2. Mach. 9.) *pro communi utilitate.* (Actuum 4.) *Erant illis omnia communia.* Hæc significatio præsentis materiæ accommodatur. De qua proinde sit

CAPUT II.

De Natura & Origine vite communis.

QUÆRES I. Quæ sit *vita communis*? R. 1. S. Basilii Constit. monast. c. 9. eleganti eam encomio depingit ac describit, dicens: *Perfectissimam ego illam vitæ communionem appello, à qua omnis propria & privata cuiuslibet rei possessio exclusa est: à qua abest omnis dissensio, omnis perturbatio, & rixa, sed omnia sunt communia, animi, mentes, corpora, eaque quibus necessario ad cultum & victum utimur, &c. --- Huic vitæ instituto quid est tandem, quod iure equiparari possit? quid beatius dici? quid hac conjunctione, & unitate aptius? h. i.*

R. 2. Ex constit. PP. Discalc. p. 1. c. 14. ubi particulariùs sic describitur: *Declaramus vitam communem Regularium esse, cum ex com-*

munibus officinis res necessaria, superioris concessu, singulis ad usum tribuntur; nec privatim aliquis quidquam possidet, sed statim, ac eo, quo utebatur, non indiget, in communes officinas refert. Hanc ergo communis vite rationem universi, tam Prelati, quam subditi perfecte sequantur, non personarum, sed solius necessitatis modum attendentes. --- Communis vite ratio regulari vite juxta nostrum institutum conjungi debet, ut inter nos, more nascentis Ecclesie NB. sit cor unum, & anima una. Res etiam externas & actus oportet esse communes. h. i. De hac

Q. 2. Unde ortum habeat hæc communis vita? R. 1. Cum comm. DD. quod principiativè promanet à Spiritu S. utpote, quò, die sancto Pentecostes illabente, afflante, ac erudiente, B. V. M. Mater JESU, Sancti Apostoli, alique Christi discipuli, ac mulieres (Act. 4.) hujus vite viam elegerunt. Proinde

R. 2. Quòd practicè originem trahat dicta vivendi communitas à præfata sancta fidelium communitate; cujus membra præcipua erant B. V. M. & SS. Apostoli: Unde & meritò à SS. DD. vocatur *Vita Apostolica*. Hujus norma l. c. sic describitur: *Multitudinis autem credentium erat cor unum, & anima una. Nec quisquam eorum, quæ possidebat, aliquid suum esse dicebat; sed erant illis omnia communia. --- Neque enim quisquam egens erat inter illos. Quotquot enim possessores agrorum aut domorum erant, vendentes adferebant pretia eorum, quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apostolorum.*

rum. Dividebatur autem singulis, prout cuique opuserat. h. i.

R. 3. Hæc vita meretur dici angelica (ut ait *P. Hyacinthus de Casal. Capuc. in Tract. aureo de paupertate religiosa p. 2. c. 1.*) Ratio est, quia etiam Angeli Beati omnia communiter in Deo possident, tanquam primo principio, & ultimo fine, privatum bonum nec habent, nec avent, nec sitire possunt. Ex quo etiam capite concludit *Doctor Subtilis*, quod actus dilectionis Dei in creatura esset inordinatus, si affectu excluderet con-diligentes commune objectum beatificum. De quo hinc *Glossa* in principio primi voluminis Concil. in verba præcit. *erant illis omnia communia*, scitè ait: *Nota ex hoc decreto fundatam Apostolicam vitam & conversationem omnium Religiosorum, vitam Beatorum in patria, ubi omnia sunt communia, imitantium. h. i.* Et *Ven. Beda* cit. à *S. Bonav.* in apologia pauperum, confirmat his verbis: *Qui ita vivunt, ut sint eis omnia communia, cœnobia vocantur: qua vita tantò felicior est, quanto statum futuri sæculi imitatur, ubi sunt omnia communia. h. i.* Ex his

R. 4. Regulares vitæ communitatem servantes implent illud Christi præceptum: *Estote perfecti, sicut & Pater vester caelestis perfectus est.* (Matth. 5. 48.) Nam perfectio summa naturæ divinæ est, quod habeat in unitate communitatem (non universalitatem, quia non multiplicatur in tribus.) Hanc unitatem orando suis optabat Christus Dominus: *Pater, serva eos in nomine tuo, ut sint unum, sicut nos: unum in natura,*

voluntate, intentione; est illis commune velle, nolle, vivere, esse, &c. *Bonum unum quò communis, eò divinius,* ajebat D. Theresia à JESU. Ex his.

R. §. Cum *H. Casal.* quòd in monasteriis bene ordinatis, in quibus regularis paupertas, & communitas ad amissim observatur, velut in paradiso quodam terrestri degatur: & incolæ ejus Angelis per omnia assimilentur. Cùm è converso, monasterium carens sancta unitate, & communitate, sit propè inferni vestibulum dicendum.

CAPUT III.

*De Constituentibus vitam communem
Regularem.*

Q. I. Quæ & quot quasi formaliter constituentia requirantur, ut sit, & verè dici possit vita communis. R. I. Quòd illa exactè recenseat noster *P. Silvester Bartolucius Assisias Franciscanus Conventualis, Provinciæ S. P. N. Francisci* quondam Minister Provincialis: qui jussu R dmi *P. Generalis Jacobi de Bagna Cavallo* scripsit *Minoricam Conventualium S. Francisci*, distinctam in duos libros, in quorum uno tractat de votis, in altero de Regula. Hic l. I. §. 42. ex Joanne Petro Barcho Mantuano in suo speculo religioso de voto paupertatis, sic respondet ad quæstionem. *Vivere in communi est vivere in vera paupertate, & de manibus Prælati sincerè recipere, quidquid opus est, cuique ad suæ vitæ sustentationem, puta victum,*

victum, vestitum, cellam, mobilia, utensilia, & hu-
 jusmodi res: & a quo animo retinere, recipere, & re-
 signare totum, quod per manus obedientia ad ipsum
 Religiosum pervenerit. Insuper non affectuose cu-
 pere facultates, libellos, vel quaecumque alia, qua
 auctoritate peculiari à parentibus, propinquis, a-
 micis, vel aliis exigantur; sed curare, ut directe
 omnia ad manus obedientia perveniant, & noten-
 tur in libro, ubi alii redditus Monasterii in dies de-
 scribuntur, & non nomine ipsius, & in communem
 cedant utilitatem, absque eo, quod habeatur ratio
 particularis eorum, quibus ea bona quovis modo
 obveniunt. Et quòd vestes lanea sive linea, aut cu-
 jusvis generis in communi loco asserventur, & inde
 in singulas hebdomadas, menses, vel annos in usum
 cuiusque distribuantur: quibus praeficiantur ali-
 qui, qui eas custodiant, excutiant, purgent, resar-
 ciant, ac renovent: & quòd nullus apud se habeat
 vestes, praeter eas, quae ad quotidianum usum neces-
 sariae sunt. Nullus dona ad se missa retineat, vel ad
 suum usum adhibeat, nisi conscio ac consentiente Su-
 periore. Nullus apud se pecunias teneat, praeter eam,
 cui bonorum communium administratio & cura
 committitur. Nullus item in cella ex vestibus, li-
 bris, aut suppellectili habeat aliquid in annum, eo
 amplius, quam quòd ad suum usum fuerit à Supe-
 riore concessum. Et denique, quòd communis sit
 omnium victus, communis mensa, communis vesti-
 tus, in communi aliquo loco solitus asservari. h. i.
 NB. Monasteria paupertatem in communi pro-
 fessa, non indigent his omnibus, ut sit in illis per-
 fecta seu exacta vitae communitas regularis. Insu-
 per ex his.

R. 2. *H. Casal.* ex aliis, quòd ad vitam perfectè communem sequentia sex quasi formaliter constituentia requirantur. I. Ut omnia bona sive mobilia, sive immobilia quæ quomodolibet etiam intuitu privati Religiosi Monasterio obveniunt, aut ab eo privata industria quovis modo comparantur, Superiori statim consignentur, ceterisque Monasterii bonis, ex voluntate Superioris, ex nunc sic applicentur, incorporentur, confundantur, ut ex omnibus illis una moraliter massa (quantum natura & proportio rerum illarum patitur) exurgat.

II. Ut hæc per Officiales ad nutum Superioris deputandos, & amovibiles administrantur.

III. Ut per eosdem juxta cujusque necessitatem, & Superioris voluntatem expendantur, & distribuuntur. Hinc, licet bona Monasterii sint omnibus ejus Religiosis professis communia; nullus tamen ex iis quidquam sibi sumere, vel de eo disponere pro suo arbitrio potest. Quia non sunt ita omnibus communia, sicut prædium aliquod à pluribus communi pretio comparatum, & hinc æqualiter cum proportione possessum: sed ita solum, ut cuique eorum juxta egentiam, congruentiam (cum proportione tamen, & reflexione ad illa, quæ particulares Ordinum Constitutiones consideranda præfigunt) distribui debeant. Unde, licet possideantur à toto corpore, non tamen singula à singulis, nec partes à partibus (ut ajunt *Umbertus & Navarrus in Regulam D. Augustin*)

IV. Ut bona illa mobilia, seu res necessitatibus Religiosorum servientes in communibus officinis reponantur & conserventur à dictis Officialibus, seu communibus Custodibus (ut ait *S. August. in Regula.*)

V. Ut

V. Ut, quidquid post usum superest, v. g. in esculentis, poculentis; aut usui ulteriori pro nunc necesse non est, v. g. vestis, liber &c. communi officinae restituatur; ne ullum peculiare jus in illam rem ullatenus prætendatur.

VI. Quod his verbis S. Augustinus requirit in Regula: *ut nullus sibi aliquid operetur; sed omnia opera vestra in unum fiant, majore studio & frequentiori alacritate, quam si singuli vobis propria feceritis.* Charitas enim, de qua scriptum est, quod non quarit quæ sua sunt, sic intelligitur: quia communia propriis, non propria communibus anteponit. Et ideo, quanto amplius rem communem quam propriam curaveritis, tanto vos amplius proficere noveritis: ut in omnibus, quibus utitur transitoria necessitas, superemineat, quæ permanet charitas, b. i.

Quæ. 2. An ergo singulorum religiosorum necessitatibus satisfiat *de non suo.* Resp. affirm. cum S. Bonav. non tamen inde sequitur: ergo de alieno, prout evenit in furto; nam saltem bona illa possidentur à toto corpore communitatis, vel jure domini &c. vel saltem licita habitatione; prout evenit in monasteriis domini incapacibus, apud quos ideo esse nequit possessio juris.

Quæ. 3. Quid sit *incorporare.* Respondet H. Casal. l. i. c. 2. Clemens VIII. in speciali Bulla pro reformatione Regularium edita docet, *incorporare* idem esse ac *miscere*, seu simul confundere. Unde etiam dum in electionibus Superiorum Ordinis jubetur, ut *schedulæ scriptæ suffragiorum Confundantur*; sensus est, quem praxis ap-

probat, quod misceri debeant ita, ut discerni nequeant.

Respondet 2. Bartoluc. lib. 1. §. 20. Incorporatio qua fit apud illos, apud quos viget communitas perfecta, fieri debet non solum quantum ad proprietatem, usumfructum, & administrationem, sed etiam quantum ad usum. Et hinc intentio S. Concil. Trid. & Clem VIII. in decreto reformat. est, quod provisio de necessariis ad sustentationem Religiosorum fieri debeat de massa illa confusa, constante tam ex communibus, quam ex particularibus bonis. h. i.

CAPUT IV.

De vita communitate, amata à singulis Ordinibus primariorum Fundatoribus.

QUÆRES. I. An modus iste vivendi in communi, sit ab omnibus Fundatoribus in suis ordinibus institutus. *Affirmat Trithemius, singularis doctrinæ & pietatis vir, qui sic inquit: Revolvamus omnium SS. PP. scripta, & regulas; & nusquam inveniemus Monacho peculium ullatenus permissum: omnes enim hoc vitium damnant, omnes monacho proprium prohibent, omnes in communi vivere, renuntiantes seculo præcipiunt. h. i.*

De monachis quoque sui temporis S. Gregorius Nazian. & ipse monachus in speciali serm. ait: Desiderabam videre sanctum illum psallentium chorum, NB. communem vitam sine communibus vitiis agentes, secretum verò non absque communi ducentes fraternitatis affectu: & quæ majora omnibus

nibus

nibus, & clariora sunt, in paupertate divites, nihil habentes, & omnia possidentes: nihil in mundo habentes, & supra mundum viventes: quibus labor delicia, qui in carne positi extra carnem vivunt: quorum pars Dominus: propter regnum pauperes, & propter paupertatem reges. h. i.

Q. 2. Cujus potissimum Summi Pontificis auctoritate (post nascentis Ecclesiae primordia aliquantulum interrupta) credatur resuscitata seu restituta vita communis Apostolica. R. Quod S. Urbani Papae & Martyris, qui ab anno 226. ad 233. 25. Maji rexit Ecclesiam. De quo in Monarchia nova Ecclesiastica SS. Petri & successorum ejus haec leguntur. *Aves, volucres, lupus, & Agnus, fera, mansueta animalia, quae una pascuntur in agro, & una coeunt in caula, symbolum sunt vitae communis, quae nata in saeculo aureo, tempore renata Apostolico, diebus tandem pubescit Urbani, qui ad similitudinem Solis voluit omnia esse communia.* Ibidem in Elogio. *Ante pedes Apostolorum non fuisset argentum, si abfuisset vita communis. Ecce, quam bonum, habitare Fratres in unum! Urbano hoc dedit inopia, quod pauperum fecerit patrimonium... Bonis in communi positis, vita resurgit Apostolica &c.*

Q. 3. Quid de S. communitate S. August. in sua Regula. R. Multoties inibi facit mentionem ejus, v. g. c. 1. & 8. dum prohibet, *ne quis verbo dicat, ista res est mea. Et non dicatis aliquid proprium, sed sint vobis omnia communia.* Item praecipit, *ut ex eodem penu & vivant & vestiantur, ut omnia mobilia in communitate serventur: ut*

omnis

omnis labor in commune vertatur commodum, non autem alicujus particularis. Et si quid alicui à parentibus tribuatur, debet reponi in massa communi, & à Præfato in necessitate distribui, &c. Hæc Regula ferè prima inter alias cœnobiticæ; quam proinde Ecclesia vocat *Apostolicam*; Pius V. *divinam*; Navarrus *aliis regulis altiore* & *digniore*, Hyacinthus Donatus *cæteris Regulis præstantiore*: Joannes insuper Maubornus in suo Roseto: *Non est talis regula inter regulas universas, sicut Regula S. Augustini: excedit, ab authoris conditione, exemplaris perfectione, temporis antiquitate, mandatorum discretionem, & spiritualitate. h. i.* Et ipse Magnus S. Augustinus apparens S. Norberto agebat: *Ecce! habes Regulam, quam ego conscripsi: sub qua si bene militaverint confratres tui, filii mei, adstabunt securi in extremi judicii die.*

Quæ. 4. Quid S. Benedictus in Regula de S. communitate. R. multoties in hac agitur de illa. Postquam enim S. P. Benedictus docuerat, debere ante omnia vitium proprietatis à Monachis radicitus amputari, ita ut non præsumant aliquid dare, aut accipere sine jussione Abbatis, neque aliquid habere proprium; addit, eos omnia necessaria; Patre monasterii sperare debere; ita ut non liceat eis quidquam habere, quod Abbas non dederit, aut permiserit; *cùm omnia sint omnibus communia, &c.*

Q. 5. Quid de S. communitate in aliis Ordinum mendicantium Regulis. R. I. à S. Alberto in Regula PP. Carmelitis sic præcipitur: *Nullus Fra-*

Fratrum aliquid proprium sibi esse dicat : sed sint vobis omnia communia : & distribuatur unicuique per manum Prioris , vel per Fratrem ab eodem ad id officium deputatum , prout cuiq; opus erit &c.

*R. 2. PP. Carthusiani , qui non habent aliam Regulam , quam statuta propria novæ collectionis (primitus sub S. P. Brunone , & Guigone non habebant nisi sanctas consuetudines propagatas ad successores) rigorosissimè servant in religiosa paupertate vitam communem ; hinc p. 1. stat. c. 19. præcipitur eis in illis districtè , ut omnia qualitercumque obvenientia , seu donationes , seu eleemosynæ , quantumvis intuitu privati Monachi , à privato factæ , incorporentur monasterio & mensæ communi. Cujus S. communitatis stabili conservacioni , illi & temporalem , & spiritalem hanc adscribunt supernam benedictionem ; de qua *Servatius in optica spec. 46. Angelica hæc Religio Carthusianorum pristinum vigorem non relaxavit , quia vitam communem semper retinuit. h. i. De qua & alibi in hoc libro.**

Resp. 3 S. Birgitta c. 2. Regl. vult omnia necessaria expectari ab Abbatissa , scil. vestitus , lectisternia , operis instrumenta , & alia hujusmodi &c. & Moniales , quæ non sunt in officio , prohibet pecuniam tenere ; immò nec permittit quidem obolum atrectare manibus.

Resp. 4. PP. Societatis Jesu (de quibus non mentitur , qui dicit evangelicum illud : qui erant novissimi , facti sunt primi) omnia omninò habent in communi , modo exacto , immò perfectissimo ; prout videre licet in Summario Constitut.

item

item Regulis communibus, & particularibus conditis pro dicta S. Societ. membris, seu Sociis.

Resp. 1. De PP. Theatinis Clericis regularibus S. Pauli, dictis Barnabitis, item PP. Oratoribus, & si quæ sint aliæ novæ approbatæ Communitates Regularium utriusque sexus, constat firmiter, ipsos propriis institutis ad vitam communem obligari.

CAPUT V.

De vita communitate præcepta in aliorum Fundatorum Regulis.

Quæ. 1. Quid alii minùs noti Ordinum Fundatores præceperint in suis Regulis ratione S. communitatis.

Resp. 1. S. Casarius in sua Regula §. 2. hæc habet formalia: sint vobis omnia communia.

Resp. 2. S. Ferreolus in sua Regula cap. 10. sic præcipit: Nullus Monachorum aliquid sibi proprium, absque societate fratrum, audeat vindicare... Quidquid rerum secum detulerit... statim cognoscat omnia in communionem transisse: & hoc tantùm judicet proprium, quidquid cum fratribus possederit indivisum. h. i.

Resp. 3. Regula Monasterii Tarnatensis c. 14. ita jubet: oportet, ut in domo Dei unanimes habitetis: & sit vobis anima una, & cor unum in timore Dei pervigilans: nihilque habere vos proprium reputetis, sed sint vobis cuncta communia. h. i.

Resp. 4. Regula S. Isidori c. 5. hoc mandat quoque

que his verbis : *Monachi in communi viventes nihil peculiare sibi facere audeant. Si quid à parentibus vel extraneis Monacho collatum fuerit, non erit jure privata rei habendum, sed in potestate Abbatis in commune redactum, cui necesse erit, prebeat. Monachus enim quidquid quomodocumq; acquirit, non sibi sed monasterio acquirit. h. i.*

Resp. 5. *S. Donatus in sua Regula id ipsum Monialibus severissimè inculcat, dicens c. 8. Hoc vitium radicitus amputandum est de monasterio, ut nulla presumat aliquid proprium habere, nec quidquam dare, aut accipere, vel tenere sine jussione matris. Nec quidquam habere liceat, quod illa non dederit, aut permiserit, omniaque omnibus sint communia &c. & c. 9, Nemo sanè cujuslibet operis vel artificii prohibito quidquam sine jussione eligat faciendum; sed quod faciunt, in commune faciant, tam sancto studio, & tam ferventi alacritate, quasi sibi ipsis fecerint: & quod faciunt, matri presentent; & illa, cui opus fuerit, dispensez. h. i.*

Q. 2. Quid de S. communitate hac præcipiant Ordinum variorum variæ (sed in hoc uniformes) constitutiones. Resp. 1. ad servandam hanc communitatem, præcipitur in constit. Urban. Fratribus Minoribus Conventualibus, ut omnia quomodolibet necessaria ipsis suppeditentur (disponente Superiore) per manus Officialium Conventus, &c. Item iisdem rigorosè inhibetur, ne apud se ullo modo pecuniâ retineât, quantumvis Superiore (sive ex incitia, sive ex malitia) consentiente: sed statim infra 24. horarum spatium

cam

eam Superiori tradere, & resignare teneantur, Conventui incorporandam, confundendam; prout propriis Constit. mem. Urbanis illis præscribitur.

Resp. 2. in Constit. PP. Carmelit. p. 1. c. 10. ita statuitur cum præcipua charitatis discretionem. *Omnia inter nos volumus ita esse communia, ut non tantum necessaria cuilibet à Conventu suppeditentur, verum inter Conventus nostra Provinciae & reformationis tanta charitas intercedat, & bonorum communitas, ut pauper Conventus à ditioe juvetur, juxta Superioris ordinationem, & Conventuum facultatem. h. i.*

Resp. 3. Constitut. PP. Discalc. c. de vita communi; hanc maxime attollunt, & severe præcipiunt his verbis: *Quia communis vita fundamentum est paupertatis, & vinculum regularis observantiae; Prelatis omnibus severe arctèque præcipimus, ne suis subditis quidquam denegent ex iis, quæ ad victum, & vestitum, libros, medicinas, aut aliud quodcumque necessarium spectant. h. i.* His conformiter sonant aliæ aliorum Ordinum constitutiones, vitam communem semper arctius urgentes; ne, hac repudiata, dispergantur animi subditorum ad providendum sibi de loculis, aliisque vitæ necessariis; quibus dum illicitè studiosius vacant, vitam regularem lacerant, & damnum vix reparabile inducentes, matrem suam religionem de securiore perfectionis gradu deturbare impiè conantur. Resp. 3. Reverendi DD. Fratrenses (quorum Collegia habentur Coloniae, Mona-

Mona-

Monasterii, Wesaliae) vovent in statutis suis vitam castam, communem, & concordem.

CAP. VI.

De Decreto S. Concilii Trident. & Summorum Pontificum, circa vitam communem.

QUæres I. quid S. Concil. Trid. præceperit Regularibus quoad observantiam vitæ communis. *Resp.* I. Concil. Trid. ad restituendam vitam communem propè apud aliquos Regulares extinctam, sess. 25. c. 1. hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares tam viri quàm mulieres, ad Regula, quam professi sunt, præscriptam vitam instituunt & componant: atque imprimis quæ ad suæ professionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & castitatis, ac si quæ aliæ sunt alicujus Regulae & Ordinis peculiaria vota & præcepta, ad eorum respectivè essentiam, NB. nec non ad communem vitam, victum & vestitum observanda, pertinentia, fideliter observent. h. 1.

Jubetque omnem curam & diligentiam à Superioribus Regularibus adhiberi tam intra quàm extra Capitula Generalia, ac Provincialia, ut ab his non recedatur.

Insuper c. 2. præscribit modum servandæ vitæ communem apud Regulares: Qui in decreto S. Congregat. visitat. apost. nostris constitutionibus Urbanis inserto habetur plenius & expressius digestus.

Præterea c. 22. hortatur etiam S. Synodus om-

nes Reges, Principes, Respublicas, & Magistratus, & in virtute S. obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Episcopis, Abbatibus, Generalibus, & ceteris Præfectis pro superius contentæ reformationis executione suum auxilium & authoritatem interponere, quoties fuerint requisiti; ut sine ullo impedimento præmissa rectè exequantur ad laudem Dei omnipotentis, h. 1.

Hoc autem decretum Concilii quoad hanc materiam esse præceptivum, & non solius consilii, indubitatum est apud omnes sanæ mentis & doctrinæ authores: ad quod proinde recipiendū, omnes regulares (per se loquendo) sub gravi culpa obligantur: prout ex comm. probat *H. Casal.* Qui tamen notat cum *Rodrigues* p. 2. c. 7. quòd vita communis non sit essentialiter & intrinsecè necessaria observantiæ præcisæ voti paupertatis; adeoque (absolutè loquendo) essentialis observantia hujus sine observantia vitæ communis possit consistere, ita, ut religiosus possit habere quædam bona mobilia vel immobilia cum licentia Superioris, manente salva voti paupertatis essentia, quippe quæ in abdicatione proprietatis, vel saltem liberæ independentisque dispositionis, consistit. sed.

Q. 2. An æqua, rationabilis, & justa sit quorundam Religiosorum tum subditorum, tum Superiorum exceptio, excusatio, vel potius subterfugium, quò prætendunt, & dicunt, decretum cit. Concil. Trid. non esse usu receptum, ideoque non obligare.

Resp. 1. *H. Casal.* lc. c. 9. negativè. Ratio est;

est; quia obligatio legis à consensu vel acceptatione populi non dependet (ut passim DD.) nam populi contradictio contra positivè stantem, ac permanentem Principis voluntatem obligandi, planè nihil operatur, immò exaggerat culpam ratione hujus adjunctæ contumaciæ, neglectûs, seu potius interpretativi contemptûs (dummodo adsit moralis possibilitas implendæ legis). Et, si hoc locum habeat in legibus Principum sæcularium, qui à populo (saltem originaliter, & mediatè) gubernandi potestatem acceperunt; quanto magis locum habebit in Constitutionibus summi Pontificis, qui nec à populo, nec à corpore Ecclesiæ, nec cœtu DD. Cardinalium, sed immediatè à Christo Domino tamquam Generalis Vicarius ejus, potestatem accepit? Ideoque quoties leges Pontificiæ sunt justæ, & rationabiles (quod semper præsumendum est, nisi in casu ex aliquo accidenti constet evidenter de contrario) semper vim obligandi habitualement retinent, immò & actualement in tantum, in quantum acceptari debent, dummodo legitimè promulgentur, & vis obligandi ritè cordi sumatur. Et hæc intellige de Decretis reformationis universalis. *Ex eodem, & aliis DD.*

R. 2 Si Summus Pontifex neglectum positivum, & non observantiam suarum legum sciret, & positivè dissimularet, eò ipsò legum suarum obligationem suspenderet, aut revocaret interpretativè. Sed tantum abest, hoc ullum ex illis fecisse; ut potius omni conatu, & nova ingenti sollicitudine successores priorum Pontificum se opposue-

rint talibus neglectoribus, & observantiam decretorum tam suorum, quam prædecessorum indefessè exegerint, videntes quotidie, novas inordinationes gravissimas subpullulare & ingravescere ex vitæ communis neglectu, tam in detrimentum ipsarummet religionum, quam scandalum ingens fidelium, & hinc justum planctum S. Matris Ecclesiæ. Quod magis patebit ex sequentibus.

Resp. 3. Si Summus Pontifex post S. Concil. Trid. speciales constitutiones alicujus Ordinis vel condar, vel confirmet, proculdubio secundum illas religiosi illi vivere debent.

Q. 3. quæ ergò mens Summorum Pontificum de obligatione Religiosorum vivendi in communi. *R. 1.* ex *H. Casal.* quòd Clemens VIII. ut ingentem suum zelum paternum, operosamque industriam ostenderet, quamlibet Religionem secundum Concil. Trid. præscriptum, ad antiquam vitæ communis observantiam reducendi, duplex edidit decretum, primum quidem 1599. 20. Junii, quo prohibuit, ne quisquam sive mendicantium, sive aliorum de novo ad religionem admitteretur, nisi in monasteriis à se specialiter designatis (illa autem erant, in quibus vita communis exactè servabatur) quoad usque certa quædam monasteria deputarentur, in quibus religiosi reformationem reciperent, & secundum præscriptum regulæ suæ vitam instituerent. *Secundum.* verò edidit 1602. 19. Maji, quò formam præferibit, conditionemque præfigit, Novitios ad habitum & professionem admittendi, ad regulæ observantiã

com-

compellendi, & non ultra competentem numerum recipiendi, ne hoc modo peculiis occasio detur, cum relaxatione vitæ communis.

Paulus V. etiam speciale decretum edidit (relatum ab *H. Casal.*) in quo jubet Monasteriorum redditus, aut ex eleemosynis obventiones supputari, ut secundum proportionem ad illa, certus determinatus solum numerus recipiatur, qui congruè cum observantia vitæ communis ali possit. Ante hos

Pius V. eundem zelum duabus constitutionibus testatus fuit, prima incipit *Illa nos &c.* Secunda *Ad extirpandos &c.* Insuper Paulus V. cit. (qui Clementis VIII. decreta typis mandari iussit) numquam indulgere voluit, ut Religiosi Seminaria, aut Novitiatus erigerent, nisi in iis locis, in quibus servatur vita communis. Et cum quidam Prælati difficultates ei suggererent ad ejusmodi vitam introducendam; non aliter respondere consueverat, quàm se tempore illarum difficultatum (si veritate nixæ fuerint) loco vitæ communis, depositum tamquam præambulium quoddam, aut dispositionem ad vitam communem perfectè introducendam indulgere. De quo *Es Bartoluc. infra.* Sed, cum negligentius agerent Præpositi Ecclesie (S. Aug. in c. II. Matth.) venit diabolus, & hanc præambulam dispositionem multipliciter infecit, corrupit, depravavit; formam insuper principalem, seu terminum ad quem, fraudulenter hucusque cum multarum animarum dispendio, in multis religionibus impedivit, & hodie adhuc impedire conatur.

CAPUT VII.

De variis Decretis & Declarationibus S. Congregationis Cardinalium circa vitæ communis observantiam.

Q. 1. quæ sint speciales Declarationes, seu Decreta S. Congregationis Cardinal. circa vitæ communitatem servandam **R. 1.** Unum adducit *H. Casal, ex Quaranta*, alii alia ex aliis Authoribus; De quibus hic fileo.

R. 2. Decretum S. Congregationis Apostolicæ visitationis, quod specialiter de mandato S. D. Urbani VIII. examinatum per plures Sessiones, & tandem die veneris 13. Julii 1627. cum omnibus in eo contentis probatum, nostrisque constitutionibus insertum fuit, continet omnia ad amissum, requisita ad vitam sic communem, perfectionem, & sanctitatem. Cujus proinde Decreti sanctissimi puræ, & omnimodæ observantiæ ab omnibus constitutiones nostræ exigunt, & expectant. vide ibi.

R. 3. Aliud Decretum S. Congreg. *super statu Regularium*, de mandato S. D. Innocentii X. emanavit 1654. 5. Novembris, Romæ, specialiter pro Regularibus intra fines Italiæ, (quod obligat, ubi est receptum, & non revocatum.) In quâ inter alia habentur hæc verba: *In Conventibus tam pro primo, quam pro secundo Novitiatu assignatis non collocentur nisi Religiosi graves, devoti, exemplares, & regularis observantiæ, ac puritatis Regula studiosi. Præcipue verò caveatur, ne ibi ponatur aliquis qui non consentiat servare vitæ communem, quæ in prædictis Conventibus ad Regule præscriptum exactè observetur: indeque amovean-*

veantur, qui tam sanctæ ordinationi contradicere, aut quoquo modo se opponere ausifuerint. *h. i.*

R. 4. 1695. 18 Julij emanavit aliud decretum à Cong. super disciplina Regulari specialiter deputata, auctoritate & jussu S. D. N. Innocentii Papæ XII. nunc felicissimi gubernacula Ecclesiæ tenentis, cum Regularium Ordinum maximo provectu. In quo (intra fines Italiæ &c.) inhihetur quoque ulterior receptio Novitiorum, nisi sub conditione vitæ exacte communis servandæ. In eodem Decreto etiam plura præscribuntur Superioribus, pro vitæ communis faciliore introductione, & stabiliore conservatione. &c.

R. 5. Item ab eodem SS. D. N. Innocentio XII. hoc an. 1698. 4. Augusti confirmata, seu noviter erecta fuit Congregatio super disciplina Regulari; cui auctoritas data *potissimum exactæ vitæ communis observatiam promovendi-- & inhihendi, ne Conventus-- quovis modo institui contingat, nisi in quibus eadem vitæ communis perpetuò & exactè servari valeat.*

Q. 2. Unde veniat, quòd hodie dum inveniantur Religiosi, qui cordi non sumant Decreta S. Concil. Trid. Summorum Pont. & S. Congregat. proinde vitam communem parùm aut nil curent.

R. id 1. in aliquibus fortè provenire, quia charitate frigidi, & oculò sani judicii per amorem inordinatum pecuniarum excæcati, non curant, sed suspendunt, retracti antiqua vivendi methodo, ac radicato habitu; proinde non minùs timent ac dolent de peculii seu depositi amissione, ac de viventis digiti à manu abscissione.

2. quia cordi non sumunt hanc obligatio-

nem, exemplō aliorum tam intra quàm extra Religionem suam abducti & abstracti. 3. aliorum onus in humeros Superiorū conjiciunt; qui si inciperent efficaciter verbo pariter & exemplo se & alios reformare, ipsis quoque obsequerentur & parerent, quamvis alioquin debilis ex se sint promptitudinis. 4. Multi simplices nullam circa hoc obligationem agnoscunt (quamvis subinde quæstiones de hoc audiunt moveri à Regularibus, quas tamen ipsi ad scholas remittunt) sed consuetū hucusq; in Ordine relaxatū vivendi modū quasi pro Regula tenentes, ad ulteriora se non reflectunt. 5. Insuper in aliquibus (qui tamē inexcusabiles sunt, si tamen tales ūllibi sint) videre est, quod in apostatis à fide vera presbyteris; qui quavis agnoscat se lumē veræ fidei deseruisse; attamē, quia pronūc putant sibi bene esse cum liberis suis, & uxorib⁹ putatis sibi sacri lego fœdere junctis, quasi excordes, curæq; omnis circa futura Dei judicia expertes, brutaliter & damnabiliter vivere pergunt, compurescunt, obdurescunt. NB. Quidquid sit de his omnibus; *unusquisq;* quidē onus suū portabit: at, dum exiguo conceditur misericordia pro sua ignorantia, aut incuria, Prælati horrendū subibunt judiciū ratione suæ incuriæ, omissionis, ac negligentiæ, si desperatè vixerūt, si oves reducere non curaverunt; quarū proinde sanguis de manibus eorū requiretur tunc, cū Ordinum sancti Fundatores stabunt contra eos accusatores ante tremendum tribunal *D.N. Jesu Christi*.

6. Tandē aliqui nimia pusillanimitate, & exigua de divino adjutorio confidentia absterriti, impossibile arbitrantur abrogatu, quod radicatū vident

vident tam firmo habitu; virium suarum soli tenentati insistentes, & juxta illam pondus operis hujus metientes.

Hi omnes dum excusationis vélamen prætendunt, æquè verè & facile dicerent, *nolumus*, dum dicunt, *non possumus*; proinde illis adapta evangelicum illud: *nolebant venire*; quia seipsum nimium amantes, aut nimis pro deficientia necessariorum in senio metuentes, maximam necessitatem, utilitatem, honestatem, jucunditatem, facilitatemque vitæ communis minimè pensant. De quibus in sequentibus

CAPUT VIII.

De multiplici utilitate vitæ regulariter communis.

REGULARIS vitæ communitati verissimè congruit dictum Apostoli, 1. Tim. 4.8. *Ad omnia utilis est, promissionem habens vitæ, quæ nunc est, & futura.* Nam revera & corporaliter & spiritualiter, temporaliter & æternaliter benedicuntur à Deo singulariter Religiosi, vitæ communitatem ritè & piè observantes; cujus fructus multiplices qui non gustant, ignorant; & qui ignorant, non curant, sed nauseant, allia Ægypti, calicæ escæ, quam dedit divina providentia, fatuè præponentes. De felicitate communitatis religiosæ vide infra C. 23. pronunc.

Q. I. Quot sint fructus quasi corporales, seu temporales vitæ communis. R. Ex Lessio, Lugane, Plato, Rodericio, Julio Nigronio, aliisque & Theologis, & Ascetis, quòd inter plures hi non sint minimi. 1. Est exoneratio multiplicium curarum,

ac desideriorum, quibus alioquin animus circa temporalia distenditur, fatigatur, ac sæpe circa spiritalia obstupescit. Et hoc verè, temporalis felicitatis non modicæ, immo aliqualis beatitudinis genus est, *procul esse negotiis ac curis*, teste *Seneca* l. de vita beata. 2. Plus ordinatus temporalium usus. 3. Vita tranquillior. 4. Somnus quietior. 5. Sanitatis prorogatio per vitam ordinatiorem, quæ viget ibi, ubi viget communitas. 6. Omnes occupantur competente sibi laboritio. 7. Majora obsequia fraternitatis ad invicem, ad infirmos, senes, debiles. 8. Uberior compassio & subventio ad externos proximos egentes. 9. Plus urbana & humana conversatio cum illis. 10. Favor Principum, Magnatum, aliorumque patronorum affulget illis amplior. 11. Profusioribus eleëmofynis præveniuntur tales Religiosi à Deo per beneficentiam Christi fidelium: immo & acatholici tenerius afficiuntur ad illos. 12. Major nitor exterior, & decor in claustris, dormitorio, cellis, Ecclesia, munditia in refectorio; melior cultus horti officinarumque communium communi usui servientium amplior honestas. 13. Religiosior compositio in externis motibus, gestibus, & totius cultu corporis. 14. In publica annonæ caritate solet interdum (ex divina providentia paterna singulari) apud religiosos pauperes vitæ communitatem exactam servantem, esse abundantiam in victualibus, etiam hisce temporibus; ut proinde experientia certa comprobet, plebeios pauperes subinde amplius ab hisce Religiosis Christi pauperibus, quàm à sæculi divitibus pa-

sci
tu
at
co
te
i.
ct
m
M
v.
C
ve
M
fo
bu
T
xi
ap
qu
de
ne
vo
ar
in
V
ci
d
q
Il
ta
P
sci

sci & sustentari. *Date, & dabitur vobis. Cen-*
tuplum recipient in hac vita, & post hanc, vitam
eternam.

Q. 2. Qui, & quot sint fructus spiritalis vitæ
 communis. *R.* cum præcit. DD. & aliis, quod in-
 ter plures alios maximè notabiles sint sequentes.
 i. Ubi est regularis vitæ communitas, ibi est dile-
 ctio Dei sine fastidio. ii. Dilæctio proximi sine æ-
 mulatione. iii. Serius fervor in opere Dei. iv.
 Major filialis confidentia in divina providentia.
 v. Resignatio in omne divinum beneplacitum. vi.
 Contemptus mundi, omniumque divitiarum, &
 voluptatum sæculi. vii. Sanctum odium sui. viii.
 Magis seria supplantatio diaboli. ix. Certamen
 forte cum vitiis. x. Progressus strenuus in virtuti-
 bus. xi. Ferventior meditatio, & recollectio. xii.
 Totalis immutatio, & emendatio hominis interni.
 xiii. Cordialis omnium affectuum translatio, ac
 applicatio ad illa, quæ Deo sunt placita: studium-
 que de homine interno de die in diem renovan-
 do. xiv. Silentium in patientia sine murmuratio-
 ne. xv. Temporis fructuosa insumptio. xvi. De-
 vorus amor ac desiderium mortis. xvii. Lucrum
 animarum copiosius; ad quas lucrandum quis fit
 instrumentum aptius & utilius Domino. xviii.
 Vigent ibi quoque sapidæ scientiæ, matura judi-
 cia, sana consilia, &c. xix. Verbum Dei ibi præ-
 dicatur sine fūco, sine fœnore, sine lucro, sine
 quæstu pecuniarum (non tamen animarum.) xx.
 Ibi animorum concordia, intentionum unanimi-
 tas, voluntatum sancta simultas. xxi. Ibi prom-
 pta, sancta, studiosa, ac fervens obedientiæ reli-
 giosæ

giosæ simplicitas. xxii. Ibi amatur vera ac medullata religiosa perfectio; ad quam & omnes contendunt tamquam ad scopum vocationis religiosæ. xxiii. Ibi Religiosus tyro proficiens fit gaudium suorum confociorum, gloriatio suorum instructorum, sublevatio suorum Superiorum, gemmaque & decus suæ Religionis. Cùm è contra in religione carente hac communitate, Superiores & Instructores sæpe justè timeant religionis ignominiam, suam, suorumque confusionem ex iuventute relicta inculta.

xxiv. Ibi Religiosi fideliter & devotè laborant pro honore sui ordinis, decore, & conservatione, tam in literarum notitia, quàm vitæ exemplaritate. xxv. Ibi bene inter se, & apud extraneos loquuntur de sua Religione tamquam de pia matre, quam filialiter amant; utpote cujus sanctis institutis enutriuntur, & ad charismata altiora indies provehuntur. xxvi. Concionatores ad cor loquentes, Confessarios quoque putorem peccatorum à foetentibus cordibus extrahentes securiùs quæris apud Religiosos vitæ communitatem sectantes. Rarò enim qui respicit tuam bursam, (ajebat *S. Philip. Neri*) sincerè quærit tuam animam. Auribus prurientes, sed corda non tangentes, nec lucrantes, sunt Concionatores seipso quærentes, non animas; lucrum proprium, non animarum; suum temporale interesse, non aliis prodesse. xxvii. Conservatio & perpetuatio Religionum. Nam *Cartusiani* attribuunt vitæ communitati stabiliter servatæ, & solitudinis rigori, quòd hucusque in tali vigore & rigore Ordo eorum

rum subsistens permanferit. xxviii. Tandem mors
securior, præparatio ad eam melior, expectatio
dulcor, præmiatio copiosior.

Crede piè Lector; hos fructus jam recensitos,
& plures alios parit sancta communitas, cujus
experientiam testantur viventes in ea. Quos tu
etiam faciliùs credes, si damna multiplicia ex ejus
defectu promanantia audieris, aut in te ipso exper-
tus fueris. De quibus sit

CAPUT IX.

*De damnis spiritalibus ex defectu communis
vite sequi natis.*

NB. PRÆviè hic advertat benignus Lector, quòd,
sicut in priori capite recensui fructus, quos
S. vitæ communitas apta nata est parere; (licèt
non illico fructus illi omnes enascantur in singulis
vitæ communis membris.) ita & hic recensebo
damna multifaria, quæ in religiosis nata est pa-
rere vitæ communis carentia; licèt non semper
sequantur, aut supponantur in eis, vel ex religio-
forum timore sancto, sedulitate, strenuitate,
ferventique voluntate, quæ, prævenièdo, resistit
omni malo, & spiritale damnum præfocat.

Q. Quæ damna spiritalia sint *per se* sequi nata
ex defectu vitæ communis & communis charita-
tis inter Religiosos. R. Ex libro magno Magni
Abbatis Antonii, quòd potissimum hæc sequen-
tia, quæ sunt sat multa, quamvis non forent alia.
I. De quo S. Gregorius in Registro: *Ubi peculiaritè*

ritas à Monachis habetur, nec concordia, nec charitas in eadem congregatione potest permanere. Ubi verò nulla charitas, justè dixeris cœnobia esse tartara, & inhabitantes demonibus esse peiores. h. i. H. Casalmiùs loquens dicit, ejusmodi monasteria esse saltem inferni suburbia, quia inter hæc, & infernum, solius mortis murus est medijs.

II. Si charitas inter tales, vel exilis, vel solùm quæstiosa, id est, turpis lucri cupida sit, inde venit, quia ubi regnat *meum, tuum, suum*, frigidum illud verbum (juxta phrasin *S. Chrysof.*) ibi communiter friget charitas. Hinc

III. Ubi Sacramenta, aut sacramentalia dispensanda, interdum plus quæritur lucrum pecuniarum, quàm animarum; quod dum non speratur, rarò ad tales functiones spirituales subeundas ex puro amore Dei & proximi convolatur.

IV. Religiosi ibi fiunt vagi, impatientes claustralis solitudinis, & religiosæ quietis; cujus fructum nec gustant, nec avent, nec sciunt.

V. Conscientiarum maximus & continuus remorsus apud illos, qui peculia habentes, abundant in omni genere; cum interim alii ex eadem communitate fortè algeant, sitiant, egeant, & mœreant: quibus tamen illi minimè compatiuntur, corde obdurati, sibi satis propitii, aliis duri, contra *S. P. N. Francisci* exemplum, qui (teste *S. Bonav.*) *austerum se sibi, at humanum proximo* exhibebat. Hos arguit *S. Joannes* in epistola: qui viderit fratrem suum egere, & clausit viscera sua ab eo, an in hoc charitas est?

immo,

immo; sed talis, de qua dicitur in germanico proverbio:

Wo regieret mein und dein/
Da ist die Liebe kalt und klein.
Wo man sagt/diß ist mein/dein/
Da kan kein rechte Liebe seyn.

Quomodo hi subsistent ante tribunal D. N. Jesu Christi; qui, dum alii frigent seminudi in corpore, ipsi frigent charitatis defectu in corde?

VI. Ad divinum officium; meditationem, recollectionem, annua exercitia, vigiliisque nocturnas repet affectus. Quia religiosus suæ privatae pro se curæ relictus, non æstimat communem obedientiam ad divina vocantem officia. Immo & ipsum Superiorem suum (quod horrendum nimis & exitiale,) contemnit in corde suo dicens: quid curo illum? mihi nihil dat: Pater immittis, Pædagogus durus! verba ardent, charitas friget, affectus tepet, exempla claudicant.

VII. Ob defectum ejusdem S. communis charitatis, tepidè, frigidè, immisericorditer, immo reluctanter servitur infirmis, debilibus, senibus, hospitibus, advenis, fatigatis ex itinere, aut quæstuatione redeuntibus. Et, dum charitas erga hos non curatur, Christus exturbatur, ejusque benedictio ac gratia proscribitur.

VIII. Disciplina regularis ibi pederentim flaccescit, quamvis Superiores ejus observantiam urgeant, dum tamen interim corpora subditorum non curant. Immo aliqui interdum subditi magis exacerbantur, & efferatioris fiunt, dicentes: durum est, velle alios obligare, & corporalia sub-

sidia

fidia interim immitti animo denegare. Hinc insuper inobedientia, rebelliones, factiones, conspirationes contra regulam, statuta, ac Superiores; rixæ, pugnae, detractiones, invidia, odium, rancor, & id genus alia pestilitates sunt oriri natae. De quibus vide experimentaliter discutientem *S. Bonav. l. de sex alis Seraphim Alâ tertiâ.*

IX. Superiores ibi sine spe fructus decreta & ordinationes quamvis saluberrimas præscribunt, utpote quæ audiuntur, sed contemuntur à subditis. Ut proinde gemat mater Religio, videns, & grave sentiens, quod Filii Matris pugnent contra eam, immo opprimere & suffocare satagant. Quia fundamentum est ruinosum, quidquid superædificabitur, labetur, & causabit ruinam, amplius circumvastantem. Quotquot pereunt, ex hac mala potissimum radice pereunt: & qui damnantur, huic malæ radici damnationis suæ causam potissimum adscribunt, teste *Bartolucio in Minorica.*

X. Hæc pestifera radix nata est etiam generare gulam, luxuriam, partialitatem, proprietatem, superbiam, evagationem, vanam gloriam, hypocrisin, & adulationem, fraternamque invidiam; dum alter hic vel ibi præ alio quærit favorem magnarum Dominorum, contemnitque confratres, traducit Superiores, suamque religionem inhonorat, sordidè quæstuando apud tales, quibus hic religiosus, ob morum suorum improbitatem, ac irreligiositatem meritò vilescit, ac vacuus recedit, & non nisi ignominiam, ac vilipensionem suæ personæ, ac sui ordinis domum reportat.

XI. Vix

XI. Vix possunt ibi quietè servire Deo; quia continua sollicitudo circa procurationem necessariorum corporis, occupat cogitationes, & rapit affectus eorum: ita, ut, dum sub *Gloria Patri &c.* in choro inclinantes, vident lacerum habitum, magis cogitent de novo acquirendo, quàm de honore debito Deo deferendo, &c.

XII. Conscientiæ subditorum illaqueantur, & perplexæ fiunt, dum paupertatis votum illis exaggeratur; & interim egestas eorum non sublevatur; sed quisque sibi procurare dimittitur. *Porro unum est necessarium;* quò neglectò, nihil est durare natum, aut maturelcere.

XIII. Suspecta consortia adeuntur, honor religiosi, totiusque Religionis pessundatur: tempus malè impenditur, otio datur, ludi illiciti tractantur; & obinde concio, exhortatioque talis religiosi in Ecclesia meritò vilipenditur, dum præviè ejus vita despicitur.

XIV. Novitiõrum tepida educatio, negligens instructio, remissa probatio. Ex quibus omne malum serpit tandem in religionem. Nam hi (ut advertit *S. Bonav.* in quæst. circa Regulam) adulescentes facti, trahunt in suæ pravitatis regulam aliorum malè vivendi normam; & mala exempla, quæ vident in aliis, suffocant in ipsis devotionis scintillulam, & bonæ doctrinæ sementem. Plura alia lege apud *S. Bonav.* in duplici loco cit.

*Ipsa experientia adnotata docebit
adhuc plura.*

CAPUT X.

*De damnis temporalibus, seu quasi corporalibus,
ex defectu communitatis sequi natis.*

Justò fit Dei Judiciò, ut, ubi apud Religiosos paupertas est mentis, seu egestas in spiritali vita, & virtutibus; etiam ad pœnam temporalem inflicta, eosdem premat misera ac tordida egestas corporis. Hinc bene dixit *Doct̃or Seraphicus* in l. de sex alis Seraphim: *Mirum non est, si temporalia ibi pessum eant, ubi spiritalia non curantur.* E contra, ait *Doct̃or Angelicus* opusc. 17. c. 16. *Cùm Dominus discipulos instituit, quòd nec argentum, nec aurum possideant, & quòd corda eorum non grauentur curis huius mundi: & dimittentibus agros & domos propter nomen suum, premia repromittit non solùm in futuro, sed & in hoc seculo, ut scilicet sint cum Apostolis nihil in hoc mundo habentes, & omnia possidentes. h. i. Et S. Hieron. l. de viris illustribus: Apparet, talem primam Christo credentium fuisse Ecelesiam, quales nunc Monachi nituntur, & cupiunt esse, ut nihil cuiquam proprium sit, nullus inter eos dives, nullus pauper; & patrimonia egentibus dividantur. h. i.*

Q. Quænam sint potissimùm temporalia damna ex defectu communitatis, & communis charitatis communiter sequi nata. **R.** Quotidiana experientia docet, quòd sint sequentia. **I.** Communia communiter negliguntur, ubi
privata

privata tam sollicitè curantur , & sordidè quæruntur.

II. Communia bona à Monasterii Officialibus malè administrantur, dum quisque privatis magis invigilat lucris, & pecuniis ampliandis.

III. Exigua munditia , aut honestas in choro, clauastro, Ecclesia, Sacristia, refectorio, &c. quod signum probabile, non fallax immunditiæ subinde etiam internæ conscientiæ. Qui plus cordi sumit privata, non curat communia, nullus ea ad se attinere arbitratur.

IV. Talibus colligentibus eleëmofynas, sæculares parciùs erogant (comparativè ad alios) & hoc sæpè animo illubenti; proindeque amittunt & eleëmofynam, & meritum. Ratio est; quia vitæ communis defectus, & privati lucri sordida quæsitio facit tales religiosos in mentibus sæcularium vilescere, dum intuentur eos exterius & interius incompositos. E contra observantia vitæ communis, communisque charitatis facit regulatos, ideoque honoratos. Proinde (Deo sic providè disponente) évenit, ut obturentur corda, & retrahantur manus fidelium, ne dent, vel ut parciùs dent, quasi arbitantes, se id amisisse, aut malè impendisse, quod talibus dolent se dedisse. Dum interim quasi à Deo excitati, sponte, & non rogati copiosas aliis religiosis ad claustra ferunt eleëmofynas, confisi firmiter de eorum sanctis orationibus, & piis apud Deum intercessionibus, pro suis necessitatibus sublevandis, & culpis expiandis.

In his verificatur, quod l. 2. imit. c. 1. n. 2. di-

citur: *Cum Christum habueris, dives es, & sufficit tibi: ipse erit provisor tuus, & fidelis NB. procurator in omnibus, ut non sit opus in hominibus sperare.* h. i. In his quoque verbum veritatis impletur, quod adpromisit, dum dixit: *Quarite ergo primum regnum Dei, & justitiam eius; & hac omnia (temporalia necessaria) adjicientur vobis.* (Matth. 6. 33.) Iterum: *Hec dicit Dominus Deus: ecce, servi mei comedent, & vos esurietis: ecce, servi mei bibent, & vos sitietis: ecce, servi mei latabuntur, & vos confundemini, &c.* (Isaia 65. 13.) Et alibi: *Et nunc ad vos mandatum hoc, o Sacerdotes! -- Vos autem recessistis de via, & scandalizastis plurimos in lege: irritum fecistis pactum Levi -- propter quod & ego dedi vos contemptibiles, & humiles omnibus populis, sicut non servastis vias meas & accepistis faciem in lege.* Malach. 2. 9. h. i.

V. Forent multi patroni, & benefactores, qui possent, & vellent talibus religiosi bene facere, si scirent, quod eleemosynæ suæ, & beneficia communitati accrescerent, aut proficerent; at, quia vident, quod uni soli accrescat, si quis benefacere intendat, qui nequit singulis seorsum benefacere; hinc con- & retrahunt manum suam, & charitatem non faciunt eis, apud quos charitatem non inveniunt.

VI. Dum plurimi sordidè egent exteriùs, ideoque facilè obmurmurant, id cedit in vituperium totius Religionis: quæ, dum in mente sæcularium viluit, fructum prædicationis, ac boni exempli amittit.

VII. Dum per obedientiam tales religiosi elo-
cantur,

cantur, cunctabundam videre est obedientiam; quia mox hæc cogitatio subditis subrepat: quid ibi potero lucrari? an ibi potero necessaria mihi conquirere? &c. Sicque perdunt & lucrum obedientiæ, & temporalis suppetentiæ. Nequit Superior à suis celerem exigere obedientiam, si subtraxerit subditis necessariam corporis sufficientiam.

VIII. Organæ di vices suas deplorant: mallentque se artis esse expertes, eò quòd claustro & organo affixi, exire & sibi de necessariis pro libitu providere nequeant. Et hæc duplex miseria est in religionibus, in quibus ex communi non provideatur singulis egentibus.

CAPUT XI.

De variis aliis motivis, ad vitæ communitatem Religiosos excitantibus, &c.

I. **P**ROVOCANT ad hoc laudabilia exempla aliorum Religiosorum, qui, cum prius essent cum suis privatis buris contempti, ignobiles, & inglorii, nunc per assumptionem vitæ communis, & communis charitatis facti sunt honorati coram Angelis, & hominibus.

II. **O**BJECTIONES frequentes audiunt tales Religiosi, vitæ communis & charitatis expertes, à Magnatibus, à viris honoratis, DD. Pastoribus, & aliis dicentibus: cur sic vivitis? cur non æquè ac alii Religiosi vivitis in communi? tunc enim libentius daremus vobis, &c.

III. **V**IX convinci potest, quòd malè faciat, qui studiosis adolescentibus, de religioso vitæ statu

eligendo deliberantibus dissuadet ingressum in talem Religionem: hunc enim dissuadens, & corpori, & animæ ejus consulit, qui sibi de peculio providere nequit, & aliunde necessaria habere non potest.

IV. Bonæ voluntatis homo nonnumquam perdit eam in talibus Religionibus: qui, si fuisset in alio Ordine, in quo vita communis & charitas viget, cum Dei gratia in perfectâ evasisset virum. Hoc tentationis instrumento sæpè utitur diabolus, ut absterreat ab ingressu, & retrahat ab incepto proposito ad sæcularia desideria.

V. Parentes subinde absterrentur meritò, ne ullam filio quotam paternæ hereditatis extradant: videntes, quòd filius curis sæcularibus in tali Monasterio non exoneretur, sed magis gravetur, si debeat in illa de necessariis sibi providere, quacumque via potest.

VI. In Monasteriis, in quibus viget exacta communitas, viget etiam observantia Regulæ, & constitutionum; quæ languescit, ubi charitas in supeditandis necessariis decrevit.

VII. Turpe est, si religiosus laudetur de copia nummorum, quòd corrogârit sibi magnam pecuniæ summam. Si laudant quidam mundani, at omnes id meritò improbant timorati.

VIII. Pecunia à tali Religioso in malum suum corrogata potest esse occasio, ut alii gaudeant de morte ejus, videntes, ex relicta post mortem ejus pecunia posse subveniri illi Monasterio multis debitis gravato.

IX. Superiores sæpè non audent constituere
procu-

procuratores, œconomos, dispensatores, aliosque officiales, propter justam diffidentiam de fidelitate subditorum. Et hoc grande malum est in Monasteriis, dum Superiorem & subditos, ab invicem dividit diffidentia.

X. Murmura frequentia contra Quæstorem, Procuratorem, Coquum, Terminarium, &c. suspicio de infidelitate eorum, & eleēmosynarum incongrua distributione, &c.

XI. Noxia consuetudo recipiendi, conservandi, illicitè expendendi pecuniam, transit in quasi legem, ita, ut, si hanc Superior, pro officii sui exigentia, justè oppugnare, & eliminare intendat, & attentet, illico traducatur & impugnetur, quasi novitatum inventor, & rigidus exactor.

XII. Murmurant facilè subditi contra Prælatos dicentes; volunt nos Superiores in odiosis arctè constringere; at in favorabilibus non contendunt nobis patrocinari. Nobis odiosa onera imponunt, quæ digito movere nolunt; legem ponunt nobis, sibi exemptionem.

XIII. Dum habetur consilio ad populum, dum invisitur infirmus, sæpe non quæritur salus proximi, non honor Dei, sed *meum, tuum, suum* lucrum, &c. Ideoque ratio docet, necessitas clamat, experientia convincit, non posse vitam religiosam subsistere in desiderato vigore, si exulet vitæ communitas communisque charitas; quæ ubi est, Religiosi se addicunt spiritualibus exercitiis, salutem proximi invigilant, & propriæ: Deo, & Religioni fideliter deserviunt, semper id actitantes, propter quod divino se obsequio manciparunt, facti

fervi Christi, & non mammonæ : Theſaurum ſuum quærentes & reponentes in cælis, nec ſpem ponentes in tranſitoriis lucris. Sed

Q. An non ſit difficilius, & moleſtius, vivere ſic in communi, quàm ex maſupio privato ita ſingulari. *R.* Nequaquam; immo multò facilius, & commodius, leuiusque eſt, communia bona communiter communicare, ac communia onera communibus humeris portare: quod multiplici ratione oſtenditur. Nam I. ſecundùm verbum veritatis, ubi duo, vel tres in nomine meo congregati ſunt, in medio eorum ſum, ut eis communiter & ſpecialiter benedicam, aſſiſtam, ac in portando onere vires adjiciam. Ubi communitas arctior, ibi charitas amplior, quæ leuiùs fert onera diſpertita per ſingulos. Ibi invicem juvant, ſupportant, communem egeſtatem communiter tolerant, neceſſitatem in virtutem pia arte commurantes. Proinde ſtatus eorum fit non miſerior, ſed felicior. II. Sancti Patroni, Ordinumque Fundatores ampliùs patrocinabuntur viventibus in communi; quia ſic vivitur juxta Regulam, & piam Fundatorum mentem. III. Concordiâ res parvæ creſcunt: diſcordiâ magnæ partæ dilabentur. Probat id experientia, quòd, qui ante vix vitæ ſufficientiam habebant, dum ex privatis burſis vivebant, jam omnibus in commune collatis, etiam abundant. De facto etiam patet liquidò, quòd, ſi in Monafteriis tenuibus eſſent ſingula ritè diſpenſata, nullus in eo foret egens, nec ſuperabundans. Hinc

IV. Non

IV. Non dicant Superiores, *non possumus* necessaria dare subditis (verius subinde dicerent, *non volumus*) ad conscientiarum ipsorum tribunal appello, quòd possent, si vellent; si omnia singuli in commune conferrent: mentitur iniquitas sibi, dum *nolumus* vertunt in *non possumus*. Et ipsi convicti agnoscere debent, inordinatissimum esse, quòd ibi privati divitias quærant, ubi ex professionis titulo divitiæ ab aliis contemnuntur: & difficilius esse, dum singuli privatis curis gravantur; quas utique leviùs ferrent pro singulis unus aut alter, cum majori charitate, & abundantiore merito.

V. Facilius sentiunt onus Superiores, dum ex causa subditos excollocare oportet de uno Monasterio in aliud; quia necesse non erit, ut vel ipsi, vel subditi angantur de suppellectilibus suis de loco in locum tranſvehendis; nam, quòd in uno loco relinquunt, in alio denuò inveniunt, mox prompti, & expediti, conformiter evangelico centurionis verbo: *Dico huic, vade, & vadit: veni, & venit* &c. Matth. 8.9.

VI. Insuper privato cuique facilius, amabilius, honestius, acceptius, fructuosius erit, pro suis Confratribus, & pro communitate mendicare, quàm pro seipso; titulus enim honestior, manusque benefactorum illicò sentitur profusior, & promptior
&c.

CAPUT XII.

*De Communitate regulari Fratrum Minorum
Conventualium S. Francisci.*

Q. An Fratres Minores *S. Francisci* Conventuales obligentur ad observantiam vitæ communis. Ante responsionem

N. 1. Ex Constitutionibus, pro nostro Ordine, autoritate Urbani VIII. conditis, tit. 1. in c. 1. Regulæ, quòd Ordini Fratrum Minorum in ipsis quasi primordiis Religionis, ex Apostolica autoritate nomen *Conventualium* accesserit, quod usque hodie apud eos perseverat. Id verò nihil aliud, quàm *Minorum Fratrum ad unam Regulam, unamque vitam NB. communitatem uniformem animum significat.*

N. 2. ex tit. 2. §. 2. ibid. Ad eorum verò temeritatem coërcendam, qui dictis, captiosisque verbis Ordinem insequentibus, Regulæ transgressores Conventuales vocant, quòd non ad literam sine glossa, sed ad præscriptum privilegiorum, Apostolicarumve declarationum, S. Francisci institutum observent; *Monemus omnes & singulos, quòd, quisquis seu dictis, seu scriptis Fratres Minores Conventuales, juxta has Constitutiones viventes, non esse veros Regulæ S. Francisci observatores, ausus fuerit quoquo modo asserere, mox Apostolicæ Sedis excommunicationem sese incurrere sciat.* Subjicitur ibidem.

N. 3. Cùm enim neminem adstringere possit
S. Fran-

S. Francisci Regula, nisi quia à Summis Pontificibus, & Apostolica Sede approbata, confirmata, & recepta; hanc ob rem ipsius Sanctissimæ Sedis arbitrio est, eam pro tempore sic declarare, mitigare, interpretari; &, quòd Fratres sic declaratam firmiter & fideliter observantes, *veri filii sint, & S. Francisci sequaces, ejusque Sanctissimæ Regule professores & servatores*, statuere. Quare contra Constitutiones, & Declarationes hujusmodi quippiam attentare sive præsumere, unusquisque facillè intelliget, quàm temerarium sit. h. i.

N. 4. Quòd ante editas Constitut. Urbanas, hæc fuerit illorum professionis Formula. *Ego Frater N. voveo, & promitto Deo omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, Beato Francisco, & omnibus Sanctis, & tibi Pater, toto tempore vitæ meæ servare Regulam Fratrum Minorum per D. Papam Honorium confirmatam, & à pluribus Summis Pontificibus declaratam, & juxta privilegia Ordini Minorum Conventualium ab Apostolica Sancta Sede concessa, præsertim verò secundum Decreta Sacri Concilii Tridentini, Pii Papæ V. & Clementis Papæ VIII. de vitæ communis observantia, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.*

Postmodum in Constitut. Urbanis illis præscribitur hæc Formula, qua nunc uti tenentur.

Ego Frater N. voveo, & promitto Deo omnipotenti, Beatae Mariae semper Virgini, Beato Francisco, & omnibus Sanctis, & tibi Pater, toto tempore vitæ meæ servare Regulam Fratrum Minorum,

rum,

rum, per Dominum Papam Honorium confirmatam, & à pluribus Summis Pontificibus declaratam, juxta privilegia Ordini Minorum Conventualium ab Apostolica Sancta Sede concessa, & Constitutiones Urbanas, vivendo in obedientia, sine proprio, & in castitate.

NB. Alia Formula Professionis, edita Venetiis 1694. quandoquidem sine sufficienti auctoritate, & approbatione Pontificia, non obligat Fratres Minores Conventuales.

R. 1. cum Bartolucio l. 1. §. 74. quòd Fratres Minores Conventuales professi Regulam secundam primam Formulam, tenebantur tunc non solum vi præcepti Ecclesiastici, sed etiam vi voti ad observantiam vitæ communis. Ratio est, quia tunc explicitè Deo promittebant servare vitam communem, à S. Concil. Trid. & Summis Pontificibus præscriptam & præceptam.

R. 2. In quali de facto ipsis communitate vivendum sit, exactè præscribitur in Constit. Urbanis, & maximè in Decreto S. Congregat. Apostolicæ visitationis, illis inserto de mandato Urbani VIII. 1627. 13. Julij (cujus mentio facta suprâ c. 7. q. 1. R. 2.) Illas si observaverint, salvi erunt; nam in illis & *vita communis*, & *perfectio religiosa*, imò & *sanctitatis semita* ad unguem præscribitur; licèt interim ipsi Regulam S. Francisci ad literam servare minimè obligentur. Placuitque Sanctissimis Summis Pontificibus, FF. Minores Conventuales in conscientia assecurare, & tranquillare, si S. Constitutiones exactè observent, ab Urbano VIII. præfato pro eorum Ordine

dine

dine approbatas. Proinde Superiores in illo Ordine bene faciunt, suæque obligationi satisfaciunt ex Professione contractæ, (vel insuper ex iuramento,) si ad illarum exactam observantiam subditos verbo pariter & exemplo adhortentur (si tamen interim non placeat Summis Pontificibus nova Decreta eorum Ordini præscribere.) Et ita colligo ex literis Reverendissimi P. N. Generalis Felicis Rotondi de Monte Leone publici Theolog. Doctoris Patavini 1698. 10. Novembris.

R. 3. Benè dixit *Navarrus* Comment. 4. de Regularibus n. 17. *Malle enim esse Conventualis, servando ad amissim Regulam B. Francisci relaxatam Apostolica auctoritate, qualem Conventuales vident; quam Frater de Observantia, non servando illam integram, quam integrè vident observantes,.... Et ut indoleo, quòd multi Observantes non servant, nec satagunt integrè servare suam Regulam; ita lugeo, quòd multi Conventuales laxius servant illam, quam à Sede Apostolica fuerit laxata: percipiens, ut utrique legem suam intelligant, & ad amissim adimplere conentur, & neutri declarationem & relaxationem Apostolicam auctoritate privata dilatent. h. i.*

R. 4. Jam tum ante editionem Constitut. Urban. Reverendissimi PP. Generales urserunt vitæ communis observantiam in illo Ordine; prout luculenter patet ex Pastoralis Epist. Reverendis. P. Generalis Jacobi de Bagna Cavallo citata ab H. Casal. p. 2. c. 11. in qua ipse (quia S. D. Pauli V. fultus auxilio, Pontificalibusque Decretis adjutus, pio zelo decrevit suam Religionem ad exactam

etiam

Etiam vitæ communis observantiam reducere.) sic suos Religiosos alloquitur: *Visitationem generalem aggredimur, euntes de Provincia in Provinciam, de loco in locum, bonum inchoatum ad Dei gloriam & cultum ubique stabilire cupientes. Regularem disciplinam, & vitæ communis exactam instaurationem, ad quam S. Concil. Trid. mandato, Pontificum Decretis, & professione nostra adstringimur. exonerantes nostram, illorum conscientiam oneramus, qui nos audire contemnunt, & prava consuetudine peiores fiunt. -- Vox Sedis Apostolica hoc tempore per vigilantissimum Pastorem suum insonat, qui tanta charitate Ordinem nostrum ad regularem disciplinam, & vitæ communis observantiam nititur reducere. Quamobrem mensibus præteritis, S. Sanctitatis decretum vobis exposui, & quantum per infirmitatem licuit, promoveri non cessavi. &c. h. i.*

NB. At jam nos accommodamus menti, & voluntati moderni supremi Ecclesiæ Capituli, cujus sanctissimis pedibus provoluti, ejus Apostolica protectione fovemur *in exacta observantia Constitutionum nostrarum Urbanarum; ut supponitur.*

CAPUT XIII.

De particularibus Fratrum provisionibus obstantibus vitæ communis regularitati.

Q. An, non obstantibus omnibus, quæ de vitæ communis observantia hæcenus dicta sunt, possint

possint nihilominus FF. Minores Conventuales, & alii quicumque Regulares (de suorum tamen Prælatorum licentia) & iusta interveniente causa, vivere de peculio particulari, retinentes provisiones, & subventiones pro eis peculiater factas, & non omninò in commune conferre; & hoc absque incurfu alicujus culpæ, & pœnæ. Titulum quæsi sub his terminis ponit *Bartolucius* l. i. circa finem, qui &

Respondet i. affirmativè sine distinctione, citans pro se varios probatæ notæ Authores: attamen hanc superaddens suæ responsioni modificationem, dum inquit: ut prædicti extra talem observantiam viventes, moralem quamdam certitudinem habeant, se vivere regulariter, ac suæ pariter satisfacere obligationi, has leges ac modos regulariter vivendi tenebuntur observare, ita, ut illis, qui vivunt secundum ærarii ac depositi formam aptari possint eæ leges, ac Regulæ, quæ deserviunt Monialibus Neapoli, ac Salerni, excerptæ ex duobus Decretis (quæ adducit *Quaranta*) cum declarationibus simul Clementis VIII. quæ sunt, scilicet, ut teneantur omnia lucra, & præstationes omnes ipsis assignatas Superioribus fideliter notificare, & consignare in certo libro notandas, & per communes Officiales Monasterii exigendas, & in usum ipsorum Regularium pro singulorum Religiosorum expendas necessitatibus (de mandato tamen Superioris) per ministros publicos Monasterii, h. i. (*Addego*: utinam in omnibus Monasteriis, in quibus prætensa necessitas assumpsit peculiarium
sub

subsidium, his æquis conditionibus circumvallasset illa!)

Rationem suam ex variis Authoribus hanc adducit. Quoniam in hujusmodi observantiis (solâ trium votorum essentialium exceptâ) potest cadere dispensatio, dum obvenit Superioris auctoritas, & dispensandorum simul necessitas, vel utilitas-- I. Causa autem ex parte Superioris, dispensandi, vel non introducendi talem in Ordine observantiam, est, secundum *Gratianum in sua disciplina regulari*, quando Monasterium adeò gravi premitur inopia vel paupertate, ut illius, & Fratrum ibi degentium facultates, & obventiones simul unitæ non valeant eis suppeditare omnia corporis necessaria. Vel, quando secundum *Silvestrum, & Navarrum*, introductio talis observantiæ, vel remotio vivendi per peculium particulare, fieri non potest sine publico ac gravi scandalo. II. Ex parte autem eorum, qui dispensari debent, est, quando non essent in Ordine Monasteria hujus instituti, & observantiæ, vel, quando illis prohiberetur, vel non permetteretur in Monasteriis hujusmodi reformatis posse degere. Vel, quando causâ, ad judicium prudentis, ac discreti viri, satis rationabili, ac sufficienti moverentur ad vivendum extra talia Monasteria, ut puta, gratiâ sanctitatis, studii, operam ferendi suo Monasterio, & majoris necessitatis, ac utilitatis tam suæ, quàm publicæ. Hæc quidem ille. At

R. 2. Certum in primis esse, quòd in tali casu, (supposito, quòd à Summis Pontificibus hic vivendi.

vendi modus certis Religiosis ob causas permit-
tatur) non sit vita *exacte communis*, id est, non
perfecta communitas talis, qualem præcipiunt
S. Concil. Trid. & variæ Constitutiones Summo-
rum Pontificum, requirentium incorporatio-
nem, & confusionem omnium, qualitercumque
Religiosis in communi aut privato obvencientium
&c.

R. 3. Quòd responsio *Bartolucii* fortè practi-
cari nequeat in omnibus Provinciis, utpote in
quibus vix unus aut alter habet talem provisio-
nem, eò quòd debeant potissimum in singulis
Conventibus vivere ex mendicatione sat onero-
sa, insuper ex labore manuali, vel literario, vel
spiritali, vel subinde gratuita subventionem bono-
rum patronorum, seu divina providentia; quæ
ipsis certius affulget, quò diligentius & ferven-
tius Deo servire conantur.

R. 4. Tolerari facilius potest praxis illa, di-
ctaque responsio prima approbari tunc, si Reli-
giosi omnes singulatim haberent dictas tales pro-
visiones, pro suæ privatæ personæ necessitatibus
personalibus sublevandis sufficientes (prout fit
in Monialium aliquarum ditioribus Monasteriis;
utpote in quibus nullæ admittuntur, nisi eis de
sufficienti tali peculio ad necessaria omnia suppe-
ditandum, vel censu vitalitio per contractum
prævium provideatur). Attamen semper anne-
xum erit proximum periculum multarum inor-
dinationum, & exorbitantiarum; quæ tamen
numquam timentur ibi, ubi est vita *exacte com-
munis*, & communis charitas, & ubi tales parti-

culares provisiones cautè & justè numquam admittuntur pro particularibus personis ; ne sensim subrepat , & Monasterium inficiat damnabilis peculiaritas , & horrenda proprietas.

R. 5. Vix videtur dicta responsio prima posse habere locum veritatis , ratione solius scandali evitandi apud dictos Religiosos. Nam in primis certum est , quod non omnes sint scandalizandi scandalo pusillorum , (minùs pharisaicò , nam supponitur major & sanior pars membrorum istius Provinciæ in vitam communem liberè & sanctè consentire). Cujus ratio est ; quia per sanctam vitæ communitatem conditio singulorum fit melior , tam secundùm corporalem sublevationem , quàm conscientiarum tranquillationem (ut hæctenus ostensum.) Quod & timorati inter illos sat agnoscunt , & hinc communitatem vitæ Apostolicæ pariter & angelicæ votis omnibus in aliquibus Monasteriis exoptant. Ad cavendum autem unius solùm , aut alterius (si quis foret) scandalum pharisaicum , non oportet à tam nobili , tam laudabili , tam exoptato , tam fructuoso toti Ordini & Ecclesiæ opere desistere.

Hinc Prælati , desiderantes suos Religiosos in hoc justè reformare (sulti tamen legitima auctoritate & potestate) nequaquam à ceptis desistant , non animum despondeant (nam difficultas ab initio per diabolum exaggerata evidens signum est certioris & majoris provectûs , ut agebat olim & experiebatur *S. Tereſia*) ideoque robur animi sui Sanctorum Patrum , ac Fundatorum factis & dictis fulciant , foriusque muniant. Audiant

Ven.

Ven. Bedam citatum c qui scandalizaverit , de
Regulis juris : *Utilius scandalum nasci permit-*
titur , quam veritas relinquatur. Et *S. Leonem*
Papam cap. 2. de hæreticis : *qui alios , cum po-*
test , ab errore non revocat , se ipsum errare de-
monstrat. Itemque *Sanctum Ambrosium* serm.
8. *Ego interdum parcens vobis , tacere vellem ;*
sed malo vos contumacia causas reddere , quam
negligentia sustinere iudicium. Tandem *Inno-*
centium III. *Error , cui non resistitur , approba-*
tur : & veritas , cum minimè defensatur , opprimi-
tur. Ex his

R. 6. Ex parte causarum dispensandi in vita
communi (an , & quando licita hæc dispensatio ,
aut probanda ;) non improbatu(r) solida doctrina
adducta à doctissimo *Patre Marchant* Fratrum
Minorum Strictioris Observantiz in Tribunali
sacram. tom. 3. part. 2. tract. 2. tit. 1. q. 4. dub. 5.
ubi inquit : *Si Monasterium ad tantam inopiam*
devenit , sive ob bella , & calamitates , sive
per incuriam , negligentiam , aut malitiam Su-
periorum & Officialium , ut jam de communi
ipsis provideri nequeat , sed quilibet teneatur si-
bi providere ; fateor , & si hæc causa aliquo tem-
pore iusta , & necessaria esse possit , & re vera
fit ; illi tamen provideri posse per vitam com-
munem , si omnes cum superiore conspirantes , la-
bores suos , mendicationes , industrias in com-
mune vitam & stipem conferant. Hòc enim
modo aequè facile , immò facilius omnibus frugali-
ter providebitur , quam si quilibet sibi querat ;
ut experientià didici in reformationibus Conven-

tuum tam virorum , quàm mulierum , qui cum pauperrimi essent , dum sibi quisque studebat , restituta vita communi , & omnibus labores , industrias , & acquisitiones in commune conferentibus , facti sunt abundantes juxta frugalitatem , & sufficientiam religiosam ; ita ut ubi vix viginti alebantur , postea quadraginta & quinquaginta ali potuerint , sola benedictione Dei , & vite communis , ac fidelitatis & industria habitantium , & conspirantium in unum fructum.

Quare etsi possit dari casus , & tempus , in quo communis vita ex circumstantiis aliquibus non valeat observari ; illud tamen continuum non est , & mutatis circumstantiis facile restitui potest , nisi ut plurimum mentiretur iniquitas sibi. Et apud me certum est , quamdiu Regulares possunt , & permittuntur simul habitare , NB. non posse eos excusari à communi vita , modò velint omnem acquisitionem , industriam , laborem in commune conferre. Quia si singula individua sibi bene providere possunt in particulari , cur eadem provisio in communem massam redacta , & singulis distributa sufficere non potest ?

Hucusque ille doctè , solidè , & conscientiosè : quam proinde rej cere non audeo sententiam , quia manifesta experientia etiam hodie dum satis convincit ostensam ab eo hanc veritatem. Et quia pro bono communi semper oportet stare , sentire , & loqui , etiam postpositis multis aliorum sententiis , pro bono solùm privato

privato loquentium. Bursa privata sæpe excacat oculos sapientium, depravatque affectus & judicia eorum. Qui loquitur pro bono communi, is jure in omni jure, foro, judicio, communitate, & tribunalibus præfertur, probatur, jure- & manu-tenerur.

CAPUT XIV.

De Statu Monasteriorum carentium vita communis regularitate &c.

Q. I. Quid resolvendum pro assecurandis conscientis illorum Religiosorum, qui quamvis bonæ voluntatis sint, ex filiali que in Deum amore & timore, parati amplecti omne consilium Dei (multò magis præceptum) sibi sufficienter propositum; attamen penes illos solos non stat reformatio Monasterii ad vitæ communitatem, dum nihilominus vident, & lugent deformationem ejus, cujus membra sunt, in quo nec mentio, nec usus ærarii, nec depositi, nec depositarii, qui à Superiore deputatus, aut à communitate electus, singulorum peculia, citra Dei maledictionem custodiat. Sed recepto victu, & habitatione à Monasterio, & etiam facta quadam pecuniæ taxatione pro indumentis, & ceteris necessariis, in reliquo unusquisque per seipsum (etiam pecuniam in privata custodia apud se retinendo; quod

D 3

horri-

horribile esset, si ab aliquo fieret) quidquid ad vitæ sustentationem pertinet, sibi providet, Superiore nec conscio, nec rogato, nec curato. &c.

R. 1. Ejusmodi, ut extra statum peccati, & periculum damnationis sint, sequentes VIII. Regulas præscribit *Bartoluc.* lc. pag. 106. I. Ut non habeant, nec retineant, neque recipiant aliquid absque expresso seu tacito Superioris assensu. II. Est, ut non retineant (esto id etiam fieret de Superioris licentia, quam ipse haud valet concedere) rem damnabilem, vel statui paupertatis repugnantem.

I. I. Quod non habeant (etiam de voluntate Prælati) res superfluas. Res autem superflua, secundum *Alvarum*, appellatur illa, qua non utitur Regularis in presenti, nec in proximo modico usus est. E. G. sunt mihi quatuor subucula, seu interiores vestes, qua mihi sufficiunt ad conservandam corporis munditiam, nec est, cur recipere debeam 6. 8. & 10. qua sunt mihi superflua. Sufficiunt mihi 20. aurei, seu 20. scuta annua ad necessariorum provisionem: non ergo mihi opus est quærere 30. vel 40. & sic de singulis.

IV. Ut nihil habeant, teneant, vel possideant affectu proprietario, sed cum promptitudine resignationis.

V. Ut nihil alienare possint, donare, vel disponere in usus vanos, profanos, ac superfluos: sed, cum opus est emere, vendere, vel
quo-

quovis alio modo honesto ac licito contrahere; agant nomine & auctoritate Monasterii, & etiam de Superioris licentia.

VI. Ut, quando haud eis constat de necessitate, vel superfluitate rerum, edant inventarium de omni quacumque re à se possessa, & illud Superiori ostendant; cuius postea praescriptioni, ac arbitrio stent sine contradictione.

VII. Ut, dum Superior immediatus fuisset dissipator, seu dilapidator rerum Monasterii, vel infidelis administrator, posset eo casu Regularis (dum tamen probabiliter dubitaret de ejus dissipatione, vel infidelitate) ad tempus celare Praelato superfluas res, & postea, habitâ opportunitate alterius Praelati superioris, in communes usus, de ejus tamen licentia conferre, vel saltem per aliquod tempus expectare, quo usque praesens, aut imminens transiret periculum. Idem videtur asserendum, quando praefatus Superior negare, vel subtrahere veliet ab eo necessaria, quae sunt praesens ad individui sustentationem; quod tunc ei liceret abscondere, qui habet: vel privatus posset ea querere, aut furtim surripere à Monasterio, etiam inconsulto Praelato.

VIII. Quod, causis praedictis cessantibus, de novo ad Monasteria, ubi viget talis observantia institutum (si tamen quod sit in ista Provincia, & commodè valeant) se transferant ad vivendum hujusmodi vita, quae est regularis

vivendiaratio, & optima ac tuta via, qua ad omnem perfectionis gradum ascenditur. h. i.

R. 2. Cum eodem, Possent praeterea, qui expressè professi sunt ejusmodi communis vitae institutum (cessantibus quoque praedictis causis) Monasteria deformata, ac à tali vita exorbitantia inhabitare, quando tamen alimenta à Monasterio, seu de licentia Superioris, eleemosynaliter reciperent, & quidquid eis quovis titulo iusto, & licitâ ac religiosâ viâ obveniret, in commune conferrent ac confunderent. Manifestatur pariter hac veritas per sequentia fundamenta.

Primum est; quia locus per se non sanctificat, nec inficit personam: uti habetur in cap. non loca, cap. illud. & cap. quilibet. II. Quia Divus Bernardinus habet in declarationibus quibusdam ex auctoritate Pontificia editis, dum esset in Ordine Vicarius Generalis, non vitari Fratres degentes in Conventibus, ubi vivitur cum magna superfluitate, ac curiositate rerum contra Regula puritate, si ipsi rebus praedictis utantur ob solam necessitatem, vel scandali evitacionem: & ipsi non sint introducetes, vel consentientes: vel ad eorum officium non spectet talem abusum tollere: vel tandem commode non possint tali abusui occurrere.

III. Quia sacra Congregatio in Decretis praallegatis Monialium Neapoli, & Salerni, unâ cum Declarationibus Clement. VIII. multum commendavit Moniales illas, qua seorsim ab aliis, hujusmodi regularem vivendi rationem eligere

eligere vellent, districtè præcipiens præfecta Monasterii, ut is, qui talem suorum bonorum renuntiationem Monasterio fecissent, ex Monasterii ejusdem redditibus ac bonis, in us, quæ ad victum & vestitum, ac reliquam vitæ sustentationem pertinent, opportunè provideret.

IV. Quia Regularis in sua professione personalem, & non localem (qualemcumque) observantiam vovet: cui quidem tunc satisfacit, quando, quidquid habet in peculio, totum incorporat, ac confundit cum bonis communibus, cedens in omnibus ministris publicis administrationem illius: ipse autem de licentia sui Superioris, & per manus Officialium necessaria omnia recipit.

V. Est exemplum cujusdam Viri sancti, Fratris videlicet Lancislai Ungari nuncupati de Ordine Minorum (ex Chron. Min. Tom. 3. l. 2. c. 25.) qui cum à Superioribus Religionis multoties collocaretur de Familia, ubi observantia paupertatis statui minorico conveniens periclitabatur, ipse ibi non cum minori spiritus alacritate, quam ubi talis vigeat observantia, morabatur: jurans interim per se facere, quod alii Fratres curare ac exequi negligebant. Unde cum semel per B. Franciscum Papiensem super hoc fuisset admonitus, audacter respondit, quod ipse in Ordine haud majorem professionis suæ inveniebat inobservantiam, ac proprietatem, quam nolle majorum suorum mandata ac jussa capeßere. Sed de tali responso existens B. Franciscus aliquantulum dubius, cum post illius mortem preces instanter Deo fudisset pro hujus cla-

ritate dubii, vidit semel in quadam visione per Deum illi exhibita, Fratrem Lancislaum coaptari in caelo glorioso Fratrum Minorum coetui inter primos. NB. Hucusque Bartoluc. sat doctè, sat favorabiliter, sat conscientiosè.

CAPUT XV.

De Religiosis particularibus opponentibus se vitam communi, ordinatè & regulariter introducenda.

Q. I. An non recipientibus, nec observantibus vitam communem, patrocinari possit non receptio legis, ad illam absolutè & indispensabiliter adstringentis, aut Summorum Pontificum conniventia, dissimulatio, &c. *Resp.* Negativè, *Bartoluc.* Rationem dat; *Quia non est expectandum populi assensus ad hoc, ut lex vim suam habeat. Cujus ratio fuit supra data c. 6. q. 1. R. I. Et esto, Summi Pontifices, qui Clementem VIII. præcesserunt, non fuerint fortè adeo zelantes observantiam vite communis (ait Bartoluc. l. 1.) ac ille, Nihilominus id numquam potuit verificari post præfatum Clementem, qui (ut luce clariùs constat) per tot promulgatas constitutiones semper omnem adhibuit diligentiam, curam, ac conatum, quo omnes Regularium Ordines ad hujusmodi tam pii, sancti, ac necessarii instituti observantiam invitaret, ac traheret. Ejusque mentis fuit, ac modò est Summus Pontifex hodiernus (loquitur de suo tempore) *Paulus V.* qui mox, ut ad pontificatus apicem est assum-*

assumptus, constitutionem edidit, in qua nonnulla statuit, quae praevia forent ad huiusmodi vivendi formam in quamcumque Religionem introducendam.-- Adde; quod nemini umquam voluit concedere, ut erigerentur Seminaria, seu Novitiatus in aliquo Ordine, sub alia forma, vel in aliis Monasteriis, quam ubi audiebat vigere talis vitae observantiam. h. i.

Deinde, juxta Navarrum, Legislatoris tolerantia si sit solum permissiva, & non approbativa, non excusat transgressores à reatu culpa. Sicuti nec excusat, quando non est potens abusum cohibere (commodè, aut moraliter, ob voluntatum subditorum malevolentiam, aut duritiem, &c.) aliud dicendum; si esset potens; & non ex vecordia, sed oculata dissimulatione permittit. NB Hac de Religiosis in communi communiter dicta.

Q. 2. An possit in aliquo Ordine, vel Monasterio praescribi contra legem de communitate servanda. Resp. Bartoluc. pag. 104. Licet hac vitae communis observantia tamquam praeceptum Ecclesiasticum posset aliquando praescribi per Regulares (cum ordinationes ac praecepta Ecclesiastica possint secundum Canones interdum praescribi) & ideo posset currere tempus, in quo per legitimam, ac canonicam praescriptionem fuissent Regulares ab huiusmodi Concilii obligatione exempti. (Interim hac praescriptione non obstante, potest D. Papa tales Regulares novo decreto compellere ad vitam exactè communem) Attamen contra votum peculiare, vel professionis praeceptum nulla umquam curreret praescriptio. Cujus ratio est; quia, teste D. Thoma,

et DD.

Et DD. comm. contra jus naturale vel divinum, quale est illud de communi vita in professione promissa, non est consuetudo, qua prevalere possit. Propter quod numquam tempus adeo longum currere poterit, in quo, qui talem observantiam sunt complexi, à transgressione promissi sint immunes. h. i.

Addit Bartoluc. Ad parendum Concilio Trid. sufficit illis, qui solo præcepto obligantur, ne contradicant aut obsistant Superioribus introducuntibus vitam communem. At obligatis vi voti ad vitæ communis observantiam, necesse est, ut concurrant actu voluntatis positivo, ut eam promoveri studeant, ac simul se transferant ad loca, ubi talis observantia sit in praxi; quoniam obligatio voventis ad hoc tendit, ne sit infidelis. h. i.

Q. 3. An possit quis alteri suadere ingressum in Religionem deformatam, in qua substantialia Religionis non observantur, aut ingredi sine peccato. Resp. Bartoluc. ex Navarro, negativè. Ratio est; quia, eum in tali Religione Regula communiter perperam observetur, vitæque reprehensibilis ducatur contra disciplinam regularem; conatusque Prælatorum reformare volentium maneat frustraneus; talis suasor, vel ingressor nutrit et auget numerum malè viventium religiosorum; à quibus nil aliud poterit discere (moraliter, communiter) quàm quod cernit eos praticare. Nihilominus

R. 2. Quòd prædicta responsio, ac Regula videatur pati exceptionem in quadruplici casu. 1. Si nesciat talem irregularitatem is, qui suadet, aut
cui

cui suadet. 2. Si optimæ intentionis, & solidæ voluntatis sit, quòd inibi per Dei gratiam regulatius vivet, & aliorum fermento se non immiscebit. 3. Si non habet facultatem intrandi aliud Monasterium, eò quòd sit inops, vel in regione illa aliud non sit. At hæc sola causa non sufficit. 4. Si, quia fervore singulari est præditus, Deo specialiter vocante, speratque certitudinaliter se aliunde suppetias abundè accepturum, conetur illud monasterium tandem vel reformare, vel verbo pariter & exemplo ad meliorem statum reducere.

Q. 4. An privati sibi privatis acquirant in Ordine religioso quocumque, quidquid acquirunt personali industria. R. I. Si cupidi & imperfecti sic intelligant, & practicent; attamen *ab initio non fuit sic*. Illis autem si mentiatur iniquitas ita, id fortè evenit occasione verborum positorum in Regulæ c. v. *de mercede verò laboris pro se, & suis Fratribus corporis necessaria recipiant, &c.* quasi non tenerentur innox resignare in manum Superioris pro communitate, sed possant licitè pro se, deinde pro suis Fratribus necessaria recipere. Sed pace istorum (ait Bartoluc.) *aliud de iure sentiendum videtur, & est, quòd cum FF. Conventuales, ac ceteri Regulares in communi bona possidentes, ex vi sua professionis sint incapaces in acquirendo pro se ipsis (cum dicat Innocentius in c. cum olim in 2. de privileg. quidquid acquirit Monachus, acquirit monasterio. Et D. August. in Regula ad Fratres: nullus sibi ipsi aliquid operetur, sed omnia opera in unum fiant) Et cum nullus inter Fratres sit ordo prioritatis ac posterioritatis in acquisitione,*

eo, quia talis acquisitio respicit omnes, non ut singulos, sed ut universos; sequitur necessario, quod, quidquid ipsi iusto suo labore ac industria acquirunt, non sibi prius, deinde ceteris disjunctivè, sed omnibus, inter quos etiam annumerandi veniunt, collectivè id totum acquirere censeantur. Et hoc est illud, quod innuere videtur Regula sub illis verbis: pro se & suis Fratribus, &c.

R. 2. Ex decreto S. Congregationis inserto Constitut. Urbanis habetur saltem hoc, quod ex eleëmofyna particulari particularis Fratris, debeat prius eidem exhibitori tantum erogari, quantum necesse est (si tamen sufficiat) pro ejus particularibus necessitatibus sublevandis: at reliquum in commune ærarium reponatur, &c. sed

Q. 5. An saltem in dicto casu sit habenda specialis aliqua ratio tam circa illos, qui suis honestis laboribus ac industria, multa bona Monasterio acquisiverunt, quàm circa illos, qui de Religione bene meriti sunt, ac gradu, ac meritis ceteris præcellunt.

R. 1. Cum *Bartoluc.* in c. v. Regul. cum distinctione, quod nim. aliquando ex aliqua ratione liceat, & aliquando non. Licebit in casu resp. 2. quæst. præced. non licebit autem (per se loquendo) ratione qualitatum merè extrinsecarum, v. g. quia Filius consulis, superioris cognatus, aut patriota. Id & jubet *D. August.* in Regula: *Distribuatür à preposito, prout unicuique opus est: nec debent velle omnes, quod paucos vident amplius; non quia honorantur, sed quia tolerantur, &c.* Et *S. Bened. c. 34. Regul. Personarum non sit acceptio, sed infirmitatū consideratio. &c.* His conformiter

R. 2.

R. 2. Ex Constit. Urban. in c. 4. Regul. tit. 9.

§. 12. Regula verò, seu norma eorum, qua necessaria, quæve superflua, & quæ diminuta fuerint, dignoscendi, ea Superiori præscribitur, ut pensatis hinc inde, loco, tempore, pretio, rebus ipsis, & aliis circumstantiis, triplicem necessitatem secernat, personarum nimirum, exercitiorum, & meritorum; personarum quidem, nam plura aegro quàm sano, seni quàm juveni debentur: Exercitiorum, cum pluribus egeat Regens, quàm studens, artifex, quàm ignarus: Meritorum demum, quia plura Patribus Provincia, & Magistris, & magis Concionatoribus, quàm ceteris fratribus necessaria sunt. Providè igitur unicuique, ut opus fuerit, discretus Pastor, qua necessaria sunt, distribuat. Sic enim & in primitiva nascentis Ecclesie aetate (ut apud Acta Apostolorum habetur) erant illis omnia communia: dividebatur autem singulis, prout unicuique opus erat. h. i.

Ibidem §. 14. Præcipitur. Superiores autem, quidquid deprecatur Fratrum necessitas, per Officiales Conventus, in propria tamen specie, non verò in pecuniis, fratribus ipsis benigne, paternèque subministrabunt. --- Qui autem alias fratrum necessitatibus succurrere, seu quacumque eis necessaria aliter subministrare, seu huic decreto contraire præsumpserint, privationis officiorum eo ipso pœnam incurrant. h. i.

CAPUT XVI.

*De obstaculis vitæ communis apud quosdam
Religiosos.*

Q. 1. An, & quando, ratione deficientis communitatis. Fratres, qui scirent & cognoscerent, se non posse Regulam spiritualiter observare, ad suos ministros (juxta Regulam) debeant, & possint recurrere.

R. Cum Bartoluc. in c. 10. Regul. ideos ex triplici capite posse & debere facere. I. Ratione loci, dum loco annexa est proprietas, hoc est, dum vivitur de peculio particulari, & peculiariter habentur bona mobilia, vel immobilia, contra S. Concil. Trid. II. Ratione personarum, dum vel Superior de Regula nihil curat, vel familia communiter est dissoluta, non vacans spiritui, & fratrem spiritualem, ac Regulæ zelatorem persequens, ac scandalizans. III. Ratione conversationis, dum frater extra ordinem ponitur, ubi est magna occasio paupertatem frangendi, in sua libertate vivendi, & periculum spiritûs, cum sæcularibus conversando, &c. In his, deficiente Ministro Provinciali, recurratur ad Generalem; eò non providente, ad Ordinis Protectorem, qui in iis casibus non solum habet jurisdictionem, sed etiam punitionem. Protectore verò hoc negligente, recurratur ad Papam; ut habet *Alvarus*.

Q. 2. An sit contra vitæ communis regularitatem, si Superior regularis facultatem generalem

lem

lem & indistinctam faciat suis subditis, ut undecumque, & quavis via, ac modo, tam per se, quam per alios necessaria suæ naturæ procurent, & expendant, &c.

R. affirm. cum *Bartoluc.* l. i. §. 72. Rationem dat; quia hoc non solum repugnat honestati religiosæ, ac eorum instituto, verum etiam contrariatur observantiæ vitæ communis, contentæ in decretis S. Concil. Trid. Clem. VIII, aliorumque Pontificum decretis, tandemque in nostris Constitut. Urbanis, ut immediatè ante hoc caput dictum fuit. Hinc ait *Petrus Navarr.* cit. ab ipso, maximè expedire, ut non concedantur vagè talia bona, maximè pecunia ad indeterminatos usus, ut ita occasio malè expendendi veteretur. Sed si ob justam causam justè concedenda sit (in illis monasteriis saltem, in quibus nunc ob aliquam moralem impotentiam, vel undecumque tandem vita communis communiter necdum servari potest) solum ad certum ac determinatum usum, pium, licitum, necessarium, & à Superiore cognitum: ab eoque semper revocabilis sit hæc licentia. Et in casu, quò subditus non eget nunc nec proximè, possit impedire communi necessitati Monasterii à Superiore applicari (nisi hoc limitent Constitutiones Ordinis; prout apud nos). NB.

Pariformiter *Alvarus* talem irreligiosè vivendi modum graviter carpens inquit, quòd sit pessima consuetudo quorundam Religiosorum, & proprietatis nutritiva, quòd, quando indui debent, dentur eis certæ pecuniæ à Prælati pro in-

dumentis, & calceamentis, aliisque necessariis, quam postmodum expendunt, dant, & exponunt pro libito voluntatis: & sic efficiuntur proprietarii. Unde deberent eis necessaria in specie, & numero, minimè verò in pecunia dari. h. i.

Q. 3. Ad quantam temporis metam liceat Regularibus personis privatis pro se, qui extra communis vitæ observantiam vivunt, provisiones necessariorum ad corporis sustentationem facere, ne paupertatis votum illis contingat violare. Idem dic de Officialibus, & Superioribus respectu privatarum necessitatum.

Respondent quidem 1. communiter aliqui imperfecti, qui salutem animæ parum fortè curant, quòd, eùm nemo futuros casus, ac sequentia indies infortunia valeat prospicere, ac præcavere, non erit inconveniens Regularibus recipere, retinere, ac conservare indifferenter omnia, & quæcumque mobilia, quæ ad manus illorum quovis licito modo devenire possunt, & pro quocumque tempore etiam longissimo, & vitalitio (modò tamen id faciant Superiore permittente, quousque ei placuerit). Sed

Respondet 2. Bartoluc. Ejusmodi provisiones, ut sint honestæ, ac instituto regulari convenientes, non posse excedere unius anni metam, computatis ac clausis in hoc anni spatio omnibus & singulis necessitatibus, tam certis, quàm illis, quæ probabiliter, attentis circumstantiis locorum, personarum, &c. evenire possent. In ceteris autem longioris temporis, tenerentur jactare cogitatum suum in Domino, & illius curæ se totaliter

committere, sperantes confidenter, quod is, pro
cujus amore tempore professionis suæ, omnia
mundana despexerunt, & reliquerunt, non sit ob-
liviosus, aut incurius futurus, ad procurandum eis
tempore opportuno victum, vestitum, & cetera
omnia, quæ sufficere possent ad suæ naturæ su-
stentationem, ac conservationem. Hæc ille fultus
ratione multiplici, sed fortè nimis anxie. (vesti-
menta illa excipe, quæ possunt per triennium vel
ultra durare).

I. Ratio. Quia hoc alioquin haberet aliquam
speciem thesaurizationis. *II.* Quia Christus ge-
neraliter omnibus solitudinem præproperam,
& intempestivam prohibuit; ergo multo magis
religiosis, qui à die professionis jactârunt cogita-
tum suum in Domino. *Nolite solliciti esse in cra-
stinum* (March. 6.) hoc est, in futurum, ut expli-
cat *S. Hieron.* Ubi superfluam solitudinem pro-
hibet Christus; ut interpretatur *D. Thomas.* *III.*
Quia si hujusmodi provisiones anticipatæ religio-
sis indefinitè licerent, numquam possent argui de
superfluitate, quantumcumque corrogarent: ete-
nim quod mihi in præsentem non est, fortè anno se-
quenti, vel tertio, vel decimo erit utile vel neces-
sarium; & ita auctoritates S. Scripturæ, repro-
bantes superfluam curam, & superabundantiam,
numquam invenirent locum. Sed ita non sensit
S. P. N. Franciscus, qui nimis sæpe Fratres suos
redarguit de superfluitate, nimia solitudine, pre-
tiosa nimis suppellectilium curiositate. Quod &
faciunt Concil. Trid. & decreta Cardinalium.
Hinc etiam *Carthusiani* in statutis novæ collectio-

nis, ut teneritudini sanctæ Marris ac Sponsæ paupertatis prospiciant, sanciant, & vetant, ne unquã abundantem superfluitatem admittant (consideratis tamen circumstantiis, & eventibus pro futuro non irrationabiliter metuendis) sed vel pauperibus aliis, religiosive, vel egentioribus Carthusiis distribuunt. *Alias rationes vld. lc.*

Attamen quantum ad superfluitatis, aut pretiositatis excessum, possunt privati Religiosi stare, & acquiescere iudicio & dispositioni suorum Superiorum (si tamen eis in omnibus sese submittant, libenterque patiantur vel sibi adimi, vel subtrahi, vel commutari, vel minorari, &c.) Quietam (ut notat *Bartoluc.*) quando esset valde probabile, aut fundamentum in experienciis dubium, anno sequenti, vel tertio, vel quarto fore egentiã, possunt amplio rem pro ampliore tempore gerere providentiam, & curam. Nihilominus culpabilis cura erit, si in tanta copia mendicando corrogarent, ut alios pauperes defraudarent (quod valde reprehendebat *S. P. N. Franciscus*) vel à vermibus corrodi sinerent, aut alio modo perire. Hoc etenim valde detestatur, & exprobat *S. Iacobus* in sua Epistola. Accommodatè ad iam dicta

Q. 4. De qua cura loquatur *S. P. N. Franciscus* in Regula, dum dicit c. 10. *Moneo quoque & exhortor in Domino Iesu Christo, ut caveant Fratres à cura & solitudine huius sæculi, quasi perpetuò victuri, instar nimis anxiarum formicarum, semper convehentium, & huic uni soli labori intentarum; quas ideo oderat idem S. P. Franciscus.*

R. Cum Bartoluc. l. c. quòd loquatur de solitudine,

tudine, & cura illicita rerum temporalium, quæ teste *S. Gregorio*, oritur ex avaritia. Et talis sollicitudo, secundum *D. Thom.* est quadruplex. i. Est, dum quis temporalia tamquam finem quærit. ii. Dum in illis procurandis apponit superfluum studium, propter quod à spiritualibus, quibus principaliter deservire deberet, retrahitur, vel quando spiritualia principaliter facit propter acquirenda temporalia, alioquin non facturus. Vel quando superflua, modo quolibet, sine mensura, cum aliorum damnificatione, repulsione, immo subinde etiam propriæ naturæ nocimento conquirit, vel negociando, vel sordidè, & quæstuosè nimis laborando, &c. iii. Quando quis timet, ne, faciendo quod debet, sibi necessaria defiant. iv. Quando quis nimis anticipatas facit rerum temporalium provisiones, &c.

CAPUT XVII.

*De diversitate observatorum Regulae
B. Francisci.*

Q. An FF. Minores Conventuales, observando Regulam *B. Francisci*, juxta Summorum Pontificum, ac Conciliorum declarationem, mitigationem, privilegiationem, sint observatores Regulae secundum mentem *S. P. Francisci*, & per consequens sint ab omni scrupulo peccati ac inobservantiae immunes. Circa hujus quæst. resolutionem vide c. XII. supra.

R. Affirm. cum *Navarro*, *Emmanuele Rodero*, *Bartolæ*. in fine libri sui. Quæ responsio

multifariis probatur fundamentis. I. Quia id attestantur Constitutiones nostræ, tempore Pii IV. editæ, & ab ipso confirmatæ pro hoc Ordine, in quarum initio V. 3. habentur hæc formalia: *Nos interim Summorum Pontificam declarationem, usumque bonorum ejus post Patres nostros, qui Ecclesiam illustrarunt, secuti sumus, tutius esse arbitantes, piam Ecclesie declarationem amplecti, quam omnimodam Regulae complexionem cum periculo profiteri; Et maxime cum videamus etiam ipsos observantia Regulae professores habere varios redditus ac proventus, (hoc pro nunc hic non discutitur ex proposito) sine quibus minimè vivere possent.* Unde constat, quòd usus rerum nostro usui à Sede Apostolica concessus, paupertati Regulae non contradicit. Tum, quia Majores nostri, qui doctrina ac pietate insignes fuerunt, ita vixerunt. Tum, quia nos Regulam *B. Francisci* non simpliciter juxta literam, sed juxta Summorum Pontificum declarationem (ita nos docuit B. Pater, cum Sedi Apostolicæ suam Regulam subjecit) profiteamur, præsertim Martini IV. & Eugenii IV. Sixti quoque IV. & Alexandri VI.

II. Dispensatio circa paupertatis altissimæ votum (de quo nostra vertitur controversia) quam litera Regulae præscribit, facta est cum nostro ordine æquè, ac omnibus aliis ordinibus (solis PP. Capucinis, & Minoribus strictioris observantiæ exceptis) à S. Concil. Trid. (Nisi postmodum alii ordines huic juri cesserint, cum approbatione Sedis Apostolicæ.)

III. Ha-

III. Habere dominium bonorum in communiam concessum erat per dispensationem Apostolicam, toti Ordini Minorum, quando is adhuc erat indivisus, tempore Doctoris Seraphici S. Bonaventurae. Quo tempore etiam Ordo Prædicatorum hoc idem privilegium, ejusve confirmationem accepit. Prout videre est in Bullario Magno.

IV. Quia Clemens VII. in quadam sua Constitutione, quæ incipit *Religioni, &c.* declarat expressè, Fratres Minores Conventuales sub obedientia Magistri Generalis existentes juxta S. Francisci Regulam vivere, & privilegiis univ. Ordini concessis uti, & frui posse.

V. *Navarr. l. p. conf. tit. de Regul. 16. Conf. sic loquitur de proposita veritate. Ex quibus colligitur, Fratres Minores Conventuales non potuisse compelli ad profitendum Regulam Fratrum Minorum observantia; quia Regula eorum est longè durior, ac alia, quàm Conventualium: quis ii profitentur Regulam D. Francisci temperatam privilegiis Apostolicis; illi verò profitentur eam nullo tali temperamento laxatam. h. i.*

VI. Emanuel Rodriq. quæstionem de hac materia tractantem absolvens, dicit: unde, iis stantibus, error est dicere, eos, qui D. Francisci Regulam juxta Ecclesie interpretationem per Summos Pontifices factam vovent, & servant, in statu esse damnationis; nam ex hoc Ecclesiam errare (quod absit) sequeretur in iis; quæ ad anime salutem spectant. Immo dicebat Navarrus, quòd mallet esse Conventualis, observando Regulam D. Francisci

laxatam auctoritate Apostolica, quam Frater de observantia, non servando illam integram, quam integram vovent observantes, juxta declarationem Nicolai III. & Concil. Viennensis. h. i. Pergit in hoc Ord. min. Convl. professi sunt, & perseverarunt viri doctissimi, & praeclarissimi, qui & Apostolicae Dignitatis apicem ascenderunt. Quorum statum non debuit Persinus condemnare, nec alii reformati contra ipsum verba proferre, non credentes, se tot Patribus prudentiores, quos Deus ad tam eminentem statum vocavit. Solum enim ipsis reformatis licet dolere, quod forte multi eorum, & etiam familiae observantia non servant, neque satagunt integre servare suam Regulam; & lugere, quod multi Conventuales laxius servant illam, quam a Sede Apostolica fuerit laxata; percipientes, ut omnes legem suam intelligant, & ad amissum implere conentur, & nullus eorum declarationem & laxationem Apostolicam auctoritate privata dilatet. Hoc enim munus reformatorum est, & illorum, quorum professio instrumentis reformationis ad charitatem tendit; & non murmurare, & judicare, cum Dominus prohibeat ante tempus judicare, Hæc Rodriq. sententialiter.

NB. Laudandi sunt, ceterisque procul dubio, in gradu meriti, & gloriæ præferendi in divino judicio, qui Regulam B. P. N. Francisci ad literam servant, quam ad literam promiserunt, (nisi tamen meritum eorū inficiatur, prout in Phariseo, qui se solum justū reputabat, publicanū autem ut peccatorē aspernabatur) Charitas non æmulatur, non agit perperam, nō despicit alios, sed præponit eos

eos

eos sibi, de nullo tam viliter sentit, quàm de proprio subiecto. Videant illi, ne tandem videant eos in iudicio sibi praeponi divino, quibus se nunc arroganter praefereunt in proprio. Audiant, quid *S. P. N. Franciscus* illis, & nobis inculcet in Regula, c. 2. *Quos moneo, & exhortor, ne despiciant, neque iudicent homines-- sed magis unusquisque iudicet, & despiciat semetipsum. Etc. 10. Moneo, & exhortor in Domino Jesu Christo, ut caveant Fratres ab omni superbia, vana gloria, invidia &c.*

Rationes plures de prome ex solutione objectionum Cap. sequenti.

CAP. XVIII.

Solvuntur objectiones Cavillantium, FF. Minores Conventuales non esse Regulae S. Francisci observatores, ejusdemque Filios.

*PR*imam cavillationem desumunt ex verbis *S. P. N. Francisci* in testamento, dicentis: *Et non mittant glossas in Regulam dicendo, ita volunt intelligi &c.* Inde inferunt: ergò Regula observanda est sine glossa, sine interpretatione, sine privilegiatione &c. alioquin delinquent contra mentem *S. P. Francisci*. Sed ad hanc

R. 1. cum Bartoluc. quòd auctoritas illa nullo modo liget ullos *FF. Minores*, quantumvis non sint *Conventuales*. Rationem dant ipsimet Summi Pontifices *Gregorius IX. Nicolaus III.* Quia *S. Franciscus* ad testamenti observantiam Fratres suos obligare nequivit sine eorum consensu, & maxime *Ministrorum*, quos universos tangebatur.

E s

Nec

Nec successorem suum quomodolibet obligavit; cum par in parem non habeat imperium.

R. 2. Persona privata non potest quidem glossas mittere in Regulam; immò nec quilibet S. Theolog. Magister propria auctoritate: attamen glossas auctoritativas & judiciales desuper edere, immo interpretari, variare, demere potest vicarius Christi ex causa justa, legitima, ac rationabili. Cui suam Regulam S. Franciscus humiliter, reverenter, & obedienter subiecit. Immo posset totum Minorum Ordinem submovere.

R. 3. Ex eodem, Potest etiam sustineri, quòd, qui servat Regulam secundum declarationem Apostolicam, servet eam ad literam. Nam formalis conditor Regulæ fuit Honorius III. qui eam approbavit, sicut materialis, qui eam scripsit, fuit S. Franciscus. Quando ergò Summus Pontifex, qui Honorio III. succedit, dispensat in ea, literaliter eam exponit, & non glossas apponit. Et ideò FF. Minores Convent. observantes eam secundum Declarationes Summorum Pontificum, non servant eam secundum glossam, sed ad literam, in sensu jam explicato.

Secundam cavillationem eliciunt ex primo chronicorum volumine, in quo narratur, quomodo Christus in aëre apparuerit B. Francisco: &, dum esset altercatio inter eum ac Fratrem Eliam tunc temporis Vicarium Generalem, cum ceteris Ordinis Provincialibus, de Regulæ hujus institutione ac observantia; cunctis illis audientibus, responderit Dominus, se velle hujus Regulæ

Regulæ

gulæ observantiam sine glossa (ter-reperendo) & ad literam.

R. 1. Ex eodem, credendo prædictæ historiæ veritatem: at hæc solùm verificabitur in iis, qui primitus literalem observantiam, & sine glossis voverunt Domino in professione; at postea voti immemores, ausi sunt à Sede Apostolica impetrare subreptitiè privilegia, ac dispensationes relaxativas rigoris ac tenoris Regulæ. Hinc cum eodem

R. 2. Historiam illam neutiquam intelligi ac verificari posse de glossis seu interpretationibus, & explicationibus auctoritative factis à diversis Summis Pontificibus; nam quoad has Christus non restrinxit potestatem sui Vicarii, quasi ab illa exemisset solam Regulam *S. Francisci*. Immo nec per illam historiã prohibita aut repulsæ fuerunt glossæ Magistrales seu interpretationes, quas ad Regulam *S. Francisci* appoluerunt tot eruditissimi ac præclarissimi viri in sanctitate & doctrina, v. g. *D. Bonaventura, Quatuor Magistri, Hugo, Pisanus, Patres Ordinis, Joannes de Pechano*, ac ceteri quàm plures tam veteres, quàm moderni. interim.

R. 3. ex eodem, Historiam illam etiam ex mente Christi tunc fore verificandam, jam verificatam & hujus veritatis tunc initium sumendum saltem in aliquibus, quos sibi specialiter fideles sciebat & segregaverat Dominus. Insuper etiam in hoc sensu, quòd quibuslibet temporibus usque ad finem mundi futuri semper essent aliqui, immo quamplurimi in *S. Francisci* propagine, qui hu-

jus-

iusinodi observantiam literalem ac puram essent amplexuri. Quod confirmatur per revelationem eidem *S. P. Francisco* factam, in qua ei revelatum fuit, quod numquam defuturi essent in Ordine, qui prædictam Regulam secundum rigorem ac perfectionem essent observaturi; quod ad hæc usque tempora mirabiliter evenisse cernimus. Ex eodem

R. 4. Quidquid sit de primis, vel glossatoribus, vel glossarum aut privilegiorum impetratoribus, an rei, vel innocentes; moderni professores Regulæ *S. Francisci*, prout à Summis Pontificibus auctoritative mitigatæ (ut sit investitu deaurato sponsæ Ecclesiæ varietas; per quam etiam consulatur debilitati quorundam naturæ, ratione cuius in multis robur corporis defecit, in aliis charitas refriguit) sunt in conscientia tutissimi, cum nullus teneatur ultra quàm voverit. Potius rei sunt illi, qui blandientes sibi de observantia Regulæ ad literam, nihilominus propria auctoritate adducti, & privato amore seducti, effingunt sibi explicationes placentes, & detorquent verba Regulæ ad suum sensum. Hi dupliciter sunt rei coram Domino (si fortè tales sint.) Illis utique quadrat, quod dixerunt *Alvarus*, alique Regulæ expositores, dicentes, non inveniri in Ordine majorem proprietatem, quàm supra Regulam requirere declarationes, ac privilegia (intelligo, si fiat subreptitiè, aut privata auctoritate, & post votum factum de servanda Regula ad literam; quale non emittunt, nec emittere ullatenus coguntur FF. *Minores Conventuales*). De cetero, *Si quis autem videtur contentiosus esse, nos*
talem

talem consuetudinem non habemus, neque Ecclesia
 Dei. (1. Cor. II. 16.)

CAPUT XIX.

*De aliis Controversiis, circa vitæ communis in-
 ductionem expeditis.*

Q. 1. An antiqua & immemorialis consuetudo
 vivendi in peculio, Religiosos à vita commu-
 ni amplectenda eximere possit, si Summus Pon-
 tifex illam absolutè urgeat. De hoc jam superius
 fuit aliqualis resolutio data. Insuper respondet
H. Casal. negativè: nam consuetudo numquam
 præscribit, si lex continuè & expressè reclamet, &
 quascumque consuetudines (quæ potius corru-
 ptelæ sunt, & pravi nocivique abusus) abrogare
 intendat. Sed

Q. 2. Si quis profitendo, non intendat ultra
 Ordinis, Provinciæ, aut Monasterii consuetudi-
 nem se obligare (ubi talis consuetudo vivendi in
 communi necdum viget) is nihilominus, dum
 Superior justè reformare intendit ac cogitur,
 (conscientiâ urgente, vel insuper voti editi vin-
 culo constringente) ad vitam communem cum a-
 liis amplectendum compelli possit,

Respondet H. Casal. 1. p. c. 5. affirm. Rationem
 dat; quia, qui vovet servare Regulam, etiam
 implicitè intendit servare illa, quæ Summi Pontifi-
 ces necessariò judicât resuscitanda, ac reformâda,
 pro talis Religionis cōservatione, ac propagatione
 & à quibus Religiosi defecerūt. Hinc addit, citans

Navar-

Navarrum; quamvis quis sub hac etiam forma professionem expressè emisisset: *Promitto servare paupertatem prout modo observatur*: is securus non esset; & in tali casu Superior posset ab eo tollere peculium, & ad absolutam promissæ paupertatis observantiam compellere. Ratio est; quia Regulam, non consuetudinem vovit se servaturum. Hæc ille; cui fortè non omnes credent, nec adhærebunt.

R. 2. Ex eodem, licèt promissio ultra intentionem promittentis non obliget; verum est hoc a-ctioma cum hac distinctione, quòd non obliget ultra, quàm feratur promittentis intentio vel explicitè & formaliter, vel saltem implicitè & virtualiter. Proinde, qui vult principale, censetur etiam implicitè velle ejus accessorium. v. g. qui vult fieri Minorita, vult etiam necessariò accessorium, videlicet obligare se ad præcepta Regulæ Minorum, non tantùm essentialia, sive necessariò cum essentialibus connexa, v. g. obedire Superiori in omnibus justis ac rationabilibus (qualis est reformatio ad necessariam, ac sanctam vitæ communitatem) sed etiam ad illa, quæ ad debitam essentialium observantiam inserviunt. Ita *Innocentius. citat. à Bartoluc.*

Qui etiam addit, illum, qui ad Deo servien- dum, Monasterium aliquod est ingressus, & ad- vertit ibi vota debitè non observari, talem pro nata occasione teneri se reformare, ut deinceps vota emissæ exactè servet, licèt ex errore aut igno- rantia, antè ea non servasset, nec alii in eodem Monasterio servassent.

Silve-

Silvester, dictus *Innocentius*, & alii adhuc plus dicunt, videlicet eum, qui allegat, suæ intentionis non fuisse, ad plura se obligare, quàm ad ea, quæ videbat in Monasterio suo practicari, dum voveret; talem ajunt non magis audiendum esse, quàm qui ad prætexendam excusationem, malitiam propriam allegaret.

Azorius quoque citat, à *Casal*, docet, eum, qui simpliciter promisit, se Religionis institutum servaturum, arctiorem Regulam, si restituatur, servare debere.

Valerius autem cum *Reginaldo* ait, hæc præten-
sa intentione, tales à peccato mortali non magis excusari, quàm excusaretur is, qui susceptis Ordinibus sacris, diceret, se non intendisse ad observantiam castitatis se obligare. Et addit insuper ex *Trid.* quòd, cùm introducitur reformatio, Religiosus teneatur eam suscipere, non modò quoad Regulæ essentialia, sed etiam quoad illa, quæ ad eorum observantiam apprimè conducunt; prout jam tum ante dictum.

Huc etiam spectat, quod ait *Grassius*, videl. quòd, si quis profiteretur cum intentione, sibi aliquid proprium reservandi, talem futurum verè Religiosum: conditionem verò illam tanquam vitiosam, & substantiæ professionis repugnantem haberi pro non adjecta, adeoque nihil efficere. (quod intellige, si intentio fuerit absolutè seria quoad hoc, quòd omnino voluerit fieri religiosus; alioquin hæc responsio non valet, ob dicta suprà in resp. 2.)

Cum hoc tamen manet, quòd talis professus

NON

non posset cogi ad antiquos rigores; v. g. incedere nudipedem, numquam portare linteamina &c. *hucusque H. Casal.*

Q. 3. An ignorantia eorum, quæ promittuntur in professione, à reformatione & vita communi quempiam eximere possit. *Resp.* Quòd rarissimè possit talis ignorantia locum habere, ut excuset ab hac dicta communitate (si tamen legitimè auctoritate Pontificia introducatur) si professio alioquin fuerit valida. At, si fuisset tanta, ut ob eam fuisset professio invalida, talis invalidè professus ad vitam communem cogi non poterit. *De his vide plura apud H. Casal. lc.*

Q. 4. An possit subditus, dum (Superiore justè reformante) tenetur cum aliis amplecti sacram vitæ communitatem, legatis, aut bonis mobilibus proprio labore, industria, aut hæreditate acquisitis cedere in favorem parentum, aut amicorum, quibus vult potius ea largiri, ut gratificetur ipsis, quàm in communem usum conferre, ex odio vitæ talis communis; vel, quia nequiter cogitat, jam Ordo tenetur mihi omnia suppeditare; ergò peculium parentibus aut amicis resignabo &c.

Respondet *H. Casal.* talem esse cæcitatem intolerabilem, manifestam injustitiam, notoriam proprietatem, notabile furtum, damnabilem ignorantiam, velle dare aliis, quæ duplici jure tunc spectant ad Monasterium, i. Quia quidquid acquirit Monachus Monasterio acquirit. *Secundò*, quia ratione talis Monachi pro futuro faciliùs vestiendi, Monasterium jus in ejus peculium

lium

lium habet. Et, ut ita allevietur Monasterii onus circa alios vestiendos : possitque sic facilius introduci, commodius conservari, & perseverantius stabiliri tam nobile sanctæ communitatis bonum.

Non longè mitius loquaris de illis, qui, intuitu S. communitatis introducendæ, vellent peculium potitando, ludendo consumere, ut ita duplici onere injuriosè & nequiter gravent Monasterium. Tales non merentur à sacro Ordine cibari sanctis eleëmofynis, minùs vestiri, qui tam debilem habent charitatem, fidem tam otiosam, spem tam malitiosè fundatam. Tales sunt spuma, & dedecus suæ Religionis ; in qua proinde nec sibi, nec aliis umquam proficient, nisi citius relipiscant.

Q. 5. Cujus sit, judicare, an Monasteriorum redditus sufficientes sint ad vitam communem introducendam, an non. Operæ pretium est, hujus quæstionis decisionem præstolari ; nam, si revera Monasterii redditus insufficientes sint &c. excusabuntur tales Religiosi coram Deo.

R. 1. Ex *H. Casal.* cit. in primis tale judicium nullo modo spectare ad quoslibet indifferentes subditos (fortè proprietarios, peculiaristas, suo ventri magis quàm Deo servientes, communem vulgaremque mensam fugientes &c.) v. g. etiam Moniales. Ratio est ; quia dementissima foret temeritas, si oves pastorem instruere, & ducem suum vellent deducere. Deinde 1. Tim 2. *Mulier in silentio discat cum omni subjectione. Docere autem mulieri non permitto, nec dominari in vi-*

rum, sedesse in silentio. 1. Cor. 13. *Mulieres in Ecclesiis taceant; non enim permittitur eis loqui, sed subditas esse, sicut et lex dicit.* Hoc dictum ad cautelam sciolarum, & curiosarum Monialiū (quæ subinde plus volunt sapere cum primâ matre Eva, quàm Deus & Adam) ne eis eveniat, quod fornicis; hæ enim dum adhuc alis carent, & sua sorte contentæ in humili manent, operi suo intentæ, secutè vivunt. At, postquam nascuntur eis alæ, humilem terræ locum fastidire incipiunt, & stultè per aëra volare: illasque hæc insipientia prædas efficit omnium volatiliū. *Applica.*

R. 2. Superior localis, v. g. Prior, Guardianus, immò & eorum Officiales œconomi, sicut & cordati eorum subditi, si fideles sint in cura, voluntate pura, & charitate non ficta, ita ut optimè intendant cum sua religione, quærentes ejus provectum, habentesque voluntatem in lege Domini, possunt utique discernere, ac dijudicare, an moralis insit & adsit potentia, ut in- & ex communi vivere valeant Religiosi talis Monasterii. *Attamen insuper*

R. 3. *Cum Servatio in optica sua*, quòd hoc munus magis propriè, judicialiter & auctoritative spectet ad Visitatores, v. g. Provinciales, Generales, item Generalia, vel Provincialia Capitula, aut Generales vel Provinciales Congregationes. Ratio est; quia penes illos, aut illa, vel illas minor poterit esse deceptionis, vel circumventionis locus, (si tamen secundum Deum, & conscientiam rectam procedant, ut supponitur). *Si autem certa Monasteria, v. g. Monialium, subjeci-*

subjiciantur jurisdictioni Ordinariorum, ad hos spectabit hujus rei judicium, at præviè pensatis omnibus circumstantiis &c. rebusque Monasterii discussis, ac ponderatis. Et hoc

Probari potest ex eo, quòd S. Concil. Trid. Episcopis, & locorum Ordinariis præcipiat, ut Regulares sibi subditos ad disciplinæ regularis observantiam, & vitam communem redire compellant. Et, quia talis pia datur interpretatio Concilii, ut non censeatur velle adstringere tunc, cum ratione paupertatis impossibile est vivere in communi, consequenter, ut ab iis possit priùs dignosci, quænam Monasteria ad vitam communem possint congruè compelli, & quæ non; hinc censeatur Episcopis concedere jus judicandi super sufficientia bonorum, vel eleëmofynarum &c. ad hoc requisitorum. (Nam qui vult antecedens, vult & consequens.) Quod idipsum

Confirmatur ex Decreto Pauli V. quò mandavit omnium Ordinum Superioribus, ut bona omnia Monasteriorum diligenter ac maturè recognoscant, & sedulò examinent, quatenus sibi subditos ad vitam communem valeant reducere.

CAPUT XX.

De peccato Religiosorum, opponentium se vitæ communi.

Q. 1. Qualiter peccent Religiosi, opposcentes se justæ & regulari introductioni vitæ communis. Resp. ex Laurentio de Peyrinis Ord. Minim.

Tom 1, de subdito, q. 2, c. 2, §. 2. his formalibus. *Similiter peccant mortaliter subditi, dantes peculiis causam, resistendo vitæ communi, cùm illis necessaria ministrantur. Ita Antonin. Silvester. Peccant etiã mortaliter, graviter murmurando, & magnas querelas fundendo, ne dicta vita communis introducatur. ut Sanchez & est peccatum contra paupertatis votum. h. i.*

Ratio hujus ultimi dicti est; quia vi paupertatis tenentur non tantùm eligere, quæ ad paupertatis religiosæ observantiam conducunt, aut necessaria sunt, sed etiã non contradicere his, quæ ad hunc finem à Superiore salubriter & rationabiliter secundùm Regulam, SS. Conciliorum, & Pontificum Decreta servanda proponuntur: ergo.

Ratio autem principalis responsionis est; quia in materia gravi graviter lædunt bonum commune religionis suæ; quæ offensa etiã cedit in gravem tandem ruinam animarum, aut saltem periculum proximum, & manifestum, proximorum quoque grave scandalum, ac cultûs divini diminutionem &c ut pro dolor! nimis manifestum est ex quotidiana experientia.

NB Hæc autem vita communis (si ad eam fiat reformatio in aliquo Monasterio, vel tota Ordinis Provincia) oportet (pro firmiore stabilitate) ut sit *exactè & perfectè communis* quoad omnes personas, omnes Conventus, omnia supeditabilia, omnia resignanda, &c. vel manebit imperfecta, vel fortè insuper chymærica, & fictitia, cum offensione & risu omnium sanè loquen-

quentium Nam, si non perfectè incipiatur, certum est, quòd sentim relabatur. Sed ad hoc requiritur fervor eximius in majoribus Superioribus, & coadjuvans non segnis conatus in Superioribus localibus, potioribusque subditis (nam alii ad subjectionem, & consensum potiorum & saniorum, seiplos dederunt; ad exemplum minorum civitatum quæ seiplos spontè dant victas vel nolentes, vel volentes, si videant fortalitia majora vicina à Rege potente occupari.)

Q. 2. Quid maximè obstat S. communitati introducendæ. R. nil æquè obstat, ac *meum, tuum, suum*, frigidum illud verbum; à quo in Ordines Religiosos serpit omne malum.

Q. 3. Quid maximè conducatur S. communitati introducendæ. R. Quod *bona voluntas* tam in subditis, quàm in Superioribus. Hæc ubi est, ibi charitas erit: quæ si ibi fuerit, erit simul & patientia in communi inopia, & supportatio ad invicem fraterna, & labor mutuus pro refovenda Fratrum egentia. Ubi seriò, efficaciterque intenditur finis, ibi facilè deliberatur de mediis. Per hoc

Obstruitur os illorum, qui pecuniâ bene saginati (utinam & charitate!) dicunt: quare velle-
mus ita in communi vivere? mihi jam sat bene est:
jam diu sic viximus quietè: *Pueri mei in cubili
mecum sunt, non possum surgere*: id est, loculi,
nummi me ad grabatum insolentis hujus & exoti-
cæ quietis detruferunt; erit mihi difficillimum,
immò & venæ vitali lethiferum, me jam expro-
priare, resignare, & regulæ (prout tamen pro-

misi) ac Constitutionibus meis conformiter vivere. An ita loquuntur Religionis vestrae Filii, an alienigenae? His utique ego sic respondere vale-rem: & mihi esset utcumque bene (si vobiscum in eundem sensum descenderem) sed non cupio dormire, nec pigritare in lectulo quietis mihi non sanæ, tam inquietæ. Quæro autem ab illis, an & bene sit toti Religioni, singulis Fratribus, egentibus, & gementibus, & honori totius eorum Religionis? illis utique non erit bene, nisi bene sit omnibus, quod sperare nequimus, nisi à *communi bono esse, in communi vivere, pro invicem in communi satagere, & laborare &c. communi charitate infirmiores ac egentiores sublevare &c.*

Quàm difficile est, confidentes in pecuniis, in regnum Dei introire! Marci 10. 14.) Ignoscite charitati, non mordacitati loquentis. Confidimus autem de vobis, dilectissimi meliora, & viciniora saluti, tametsi ita loquimur. Heb. 6. 9.

Q. 4. Quibus assimilandi Religiosi, pro communitate laborantes. Resp. ex Philippo Picinello Abbate Canonico Lateranen. quod aptè assimilentur apibus (Et S. Virgo & Martyr Cecilia pro communi animarum bono sollicita, quasi apis argumentosa tibi Domine deservit.) Apes in commune conspirant, dulce charitatis communis pabulum in unum cellarium convehentes, convolantes, concredentes, collaborantes. Nihil noverunt nisi commune. Hic labor omnibus unus. &c. Has imitentur Religiosi; & dulce mel charitatis non deficiet à domibus eorum.

Q. 4. Quàm solliciti fuerint olim Monachi circa

ca communitatem etiam in vestitu servandam, eliminatâ qualibet peculiaritate. R. id satis patet ex eo, quod præscribit *Cassianus l. 4. de forma recipiendi & instituendi Novitios*, ubi sic inquit: *Cum receptus fuerit, ne ipsum quidem, quo opertus est, vestimentum habere permittatur ulterius; sed per manus Abbatis induatur Monasterii vestimentis; per hoc, se jam opibus sustentandum, non sæculi arte quesitis, nec de infidelitate pristina reservatis, sed de sanctis ac Monasterii largitionibus militia sua stipendia percepturum, atque inde se deinceps vestiendum, alendumque cognoscens; & nihil habere, & nihilominus de crastino non esse sollicitus, secundum Evangelii discat sententiam. h. i.* His conformiter etiam in Collegio Germanico Romano debent vestimenta etiam interna esse de communi vestiario, & communia; ne charitati ponatur offendiculum à potentiore, v. g. Præobili, Barone &c. & hoc aprè, juxta illud: *Gleiche Mönchen / gleiche Cappen.* Quantò ergò potiùs apud viros religiosos debent omnia esse communia, etiam vestimenta? quæ communitas ibi practicatur, ubi charitas sollicitiùs amatur.

CAPUT XXI.

De mala radice, maloque fructu neglectus vite communis.

Q. 1. Cur vitæ communis regularitas defecit in multis Monasteriis, ac Ordinibus? *Resp.* Cum Doctore Seraphico quaest. 19. circa Regulam S. P. Francisci his verbis. *Cause autem, cur communitas in Religione deficit, sunt sequentes. I. Est multitudo intrantium: quia multi non possunt tam facile flecti, sicut pauci--- Et ubi multa capita, ibi multa cerebra, quæ omnia non possunt ad unum sensum deflecti. &c.*

II. Cùm subtrahuntur, qui primò tenuerunt Ordinem in suo vigore: vel cùm debilitantur in corpore, non possunt junioribus ardua rigoris dare exempla, sicut prius. Et novi, qui priora opera non viderunt, imitantur eos tantùm in his, quæ nunc vident in eis, Et fiunt remissi; Et sub specie discretionis, ne seipsos, sicut antiqui, destruant, parcentes corpori. Et quia internas virtutes, quas antiqui habuerunt, non agnoscunt, ubique neglecti sunt; quòd nec exterius exercentur, nec interius virtutes apprehendunt. Etiam, quia antiqui modò non valent eos exemplo praire, timent eos in verbo corrigere; quia solent dicere juniores: verba quidem bona sunt, quæ dicunt nobis, sed opera non ostendunt; Et sic magis scandalizantur.

III. Quod quilibet non dicit, nescit docere. Igitur

tur

tur cum regimen Ordinis devolvitur ad istos juvenes, tales nutriunt, quales ipsi sunt; ita quò jam Prior Fratrum in fabulam vertitur, non trahitur in exemplum. Immo se tantò reputant illis prioribus meliores, quò minus agnoscunt, qua sint perfectorum virtutes. Et dum exempla quadam exteriori disciplina conservant in choro, vel processionali ingressu, & similibus, audent asserere, quòd status Ordinis nunquam fuerit ita bonus.

IV. Quòd paulatim subintrant non bonæ consuetudines, quæ statim trahuntur ab aliis in exemplum. Et si aliqui zelum Dei habentes illa redarguunt, audacter defendunt alii, quare sibi non liceat, quòd aliis permittitur? & pro lege tenebitur; cum ex usu jam conveniens videatur, ita quòd vix de cetero poterit extirpari. Rectores quoque etsi talia non diligunt, tamen, ne majus malum sequatur, dissimulant, ut cum Fratribus pacifice vivant. Cumque una consuetudo talis facta fuerit tolerabilis, consequenter introducitur alia quasi coherens priori, ut si illa admittitur, ista vetus toleretur.

V. Occasio occupationum frequenter emergentium, quæ corda distrahit, affectum devotionis extinguit, meres alterat, interioris occasiones vitiorum inducit. Et ne de sua correctione efficaciter cogitent, semper impedimenta nova Religiosis innectit, donec tandem consuescant sola exteriora cogitare. Et, obscurato conscientie oculo, etiam cum desunt, occupationum causas impudenter querere. Sicut Sampson cecatus in carcere molam traxit. Judic. 16, &c.

VI. *Alia specialis causa (quorundam Ordinum) est nimia inopia; ex qua coguntur fieri proprietarii; dum sibi met videtur quisque providere, quia non providetur eis in communi &c.*

VII. *Nimie opes: ex quibus fiunt carnales, superbi, & multipliciter vitiosi. &c.*

VIII. *Frequentia inter seculares: ex qua oritur multarum tentationum carnalium materia, & temporis. &c.*

IX. *Subinde etiam frequens mutatio Prelatorum. Quae etsi pro parte bona sit, in quantum mali abjiciuntur; tamen in eo nociva est, quod boni, dum cito sperant absolvi, non presumunt aggredi, vel non proficiunt, ut reforment statum sui Ordinis. Et rebelles subditi potius laborant, ut deponatur, quam ut status debitus servetur.*

X. *Item, si unus Prelatus quandoque vult reformationi intendere, ab aliis quoque modo impeditur, vel ad minus non iuvatur ab his, quorum auxilio indigeret. v.g. Prior non iuvatur ab Abbate, vel Abbas ab Episcopo; & de similibus similiter judicabitur. Unde rebelles subditi appellant ad illos, quos sciunt sibi in sua rebellionem favere.*

XI. *Item, si aliqui in uno loco diligenter reformare statum in melius, mittuntur ad alium locum, ubi non inveniunt, quod querebant.*

Ex his atque aliis communis status religionis deficit, ut non solum fiat deterior, sed etiam quasi desperabilis, quod vix unquam (nisi Deus ordinet aliter) reformetur. NB. sed, quia diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum; quod non fit in communi, potest fieri in particulari. Quilibet profice-

proficere volens convertit ad lucrum suum aliorum detrimentum. Et omnes vias alieni defectus ad profectum suum cum Dei gratia retorquet.

Q. 2. Unde est, quod videmus aliquos Religiosos moribus ita distortos, & rudes, sicut aliquos seculares, superbos, vanos, cupidos, invidos, avaros &c.

Resp. cum Doctore Seraphico q. 16. circa Regulam his formalibus. Religio est schola virtutum. In qua sicut in aliis disciplinis & artibus discendis incumbitur. Videmus autem, quod alius alio peritior, & alius rudior: alius segnior. Hæc autem differentia ex V. causatur.

I. Causa est, quod alicubi informatores habentur, alibi vero non. &c.

II. Causa est defectus bonorum exemplorum.

III. Est novitas in religione &c. IV. Est defectus gratiæ: non enim omnes omnia possunt. V. Est voluntas propria. Dum nimium quis diu stetit in Religione, & bonorum exempla despexit: doctrinam non juravit: gratiam abiecit: virtuti non

studuit: vitiis se subdidit: sicut eheu! plures

sub Religionis habitu velut dealbata

sepulcra, in scandalum aliis,

conteguntur. h. i.

CAPUT XXII.

*De tepore Religiosorum aliquorum orto ex defectu
vite communis; & de necessario fervore, &
patientia Prælatorum, reformare
volentium.*

Q. I. Unde tantus tepor oriatur in quibusdam
Religiosis, quòd non solum assimilentur sæ-
cularibus, sed multi sæculares sint meliores, per-
fectiores, devotiores, sanctiores ipsis.

R. 1. Hunc teporem vel ortum, vel incremen-
tum sumere subinde ex defectu vitæ communis;
(dum Religiosus interim non habet aliunde pro-
visionem) utpote quo defectu perurgente, & ne-
cessitante, coguntur sordidè pro privata sua ne-
cessitate mendicare, & fieri iterum quasi sæcula-
res, habitum internum viri religiosi eredientes.
Piscis extra aquam si voluerit cum quadrupedi-
bus pasci in pratis, emoriatur ocyus, ajebat S.
Abbas Antonius.

R. 2. Monstruosum hunc dissolutionis tepo-
rem scitè ac verissimè, deplorans describit S. Ber-
nardus *Apol. g. ad Guiliel. Abbatem*, dum inquit:
Heu me miserum qualemcumque Monachum!
cur adhuc vivo videre ad id devenisse Ordinem
nostrum.-- Cujus Apostoli institutores, cujus hi,
quos Paulus tam saepe Sanctos appellat, inchoatores
exstiterunt! Et quidem inter illos, cum nihil, quod
suum esset, quisque retinisset, dividebatur, ut
scriptum est, singulis prout cuique opuserat; non
igi-

igitur, quod quisque pueriliter gestire poterat. Sanè, ubi tantum quod opus erat, accipiebatur, ibi nihil procul dubio ociosum admittebatur: quanto magis nihil curiosum, nihil superbum? &c. Non illic, arbitror, valde curatum fuisse de pretio, de colore, de vultu vestimentorum, ubi tam indefessum inerant studium in concordia morum, animorum coherentia, profectumque virtutum. Multitudinis, inquit, credentium erat cor unum & anima una. (Act. 4.) Ubi nunc illud unanimatis exercitium? fusi sumus exterius? & de Regno Dei, quod intra nos est, parum curantes, reliis veris ac perennibus bonis, foris quarimus vanam consolationem de vanitatibus, & insaniis falsis: & jam Religionis antiquæ non solum virtutem amisimus, sed nec speciem retinemus. h. i.

R. 3. Hic justus S. Bernardi planctus sit ad consolationem aliorum vel Correctorum, vel Reformatorem in Religionibus deficientibus, aut defectuosis. Quos sic consolatur, & erudit Doctor Seraphicus I. de sex alis Seraphim, ala 3. dicens: Superiori, animarum Rectori patientia est necessaria pro tardo profectu illorum, in quibus continuè fatigatur; videt enim paucos eorum proficere. Videt post, quia per multos conatus suos ea, quæ multo labore in modico jam emendari ceperant, ex facili iterum dilabuntur: & per plures difficultates & obstacula profectum spiritalem impediencia quasi in desperationem tendere fructum laboris sui: sicut, qui multum se inavit, & pauca conspicit oriri. Videt etiam quandoque, quæ personaliter jubet & ordinat, negligentem im-

plera

pleri & seruari: & sepe sub specie boni latenter malum subintrare, &c. v. gr. ut multi salventur, plures quam opportunè tenere possumus, recipimus. Sed ipsa tandem multiplicatio erit paupertatis nostrae obscuratio; dum plures velint gaudere pluribus, non carere. Inde frequentior discursus pro acquirendo necessaria: exquirentur via insolita in petendo: incautiùs agitur contra Regulam recipiendo: quies devotionis extinguitur: mores religiosi in dissuetudinem vertuntur. Consciscunt Fratres libenter evagari, & diversa carnis commoda foris venari: familiaritates in Regula prohibitas contrahere: munera à confitentibus querere: adificationes animarum pro quaestu vendere: divitibus adulari: areas dilatare: sumptuosa palatia exaltare: scandala non curare. Et Dei honor, qui ex nostra conversatione, & aliorum adificatione provenire debnerat, agendo his contraria, conculcatur.

Pergit Doctor Seraphicus. Patientia quoque est animarum Reçtori necessaria pro ingratitude illorum, pro quibus tanta felicitudine laborat, scilicet quod vix unquam eis satisfacit, quin semper conquerantur, quod aliter posset eis & melius facere, si vellet. Quod sepe perplexus est, an debeat eorum importunitati cedere, & acquiescere in omnibus, qua cupiunt, vel rigidè tenere, quod credit esse magis expediens. Item, quod invertunt ei plurima, qua facit, & interpretantur ad deterius, & super his murmurant, accusant, & detrahunt ei: & sumunt inde materiam scandali, unde putabat se Deo & ipsis obsequium præstitisse; ita quod

vix in aliquo possit inveniri medium in hoc quod ordinat, aut quod facit, quin semper aliquibus displiceat, & turbentur. Item, quòd etiam in faciem quidam resistunt ei, vel literis arguunt eum, & despiciunt, & concitant alios, ut se ei opponant: vel astute impediunt, ne possit perficere, qua deberet, &c.

Non autem mirum, si omnes conatus Rectoris non proficiunt in omnibus; cum nec Dei operatio in omnibus proficiat ad salutem ipsorum: Multi enim sunt vocati, & pauci electi. Omnia enim, quæ seminantur, non convalescunt. Et, qui thesauros effodiunt, libenter multam terram eruderant, ut modicum auri vel argenti reperiant. Tantis autem profectus est boni Rectoris, quantum foret detrimentum, si non esset: sicut lux tantum est bonum, quantum absentia eius est malum.

Animare etiam debet Rectorem ad laboris tolerantiam, quòd non minus meretur in illis, qui deficiunt, vel modicum proficiunt, quàm in his, qui maxime proficiunt. Non enim dicit Apostolus 2. Cor. 3. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum suum profectum, sed secundum suum laborem: Dei enim est, incrementum dare. Plus enim laborat Doctor in indocili, quàm in docili Discipulo: Et ideo apud justum aestimatorem laboris plus meretur. In terra sterili & saxosa agricola plus laborat; & si fructus paucior, sed pretium majus: & quæ difficilius elaborantur, saepe carius venduntur. h. i.

R. 4. S. P. Franciscus quamvis Seraphici fervoris esset, attamen scandala omnia suorum in
initio

initio Religionis prævenire non potuit. De quo S. Bonav. c. 8. vitæ, §. II. sic scribit : *Tanta frequenter afficiebatur mœstitia super scandalo pu-
fillorum, ut deficere se putaret, nisi fuisset divina
clementia consolatione suffultus. Cùm autem se-
mel maliturbatus exemplis anxio spiritu miseri-
cordem Patrem precaretur pro filiis, responsum
hujusmodi reportavit à Domino : Cur tu pauper
homuncio conturbaris? an ego te super Religionem
meam sic Pastorem institui, ut me principalens
nescias esse patronum? hominem simplicem ad hoc
te constitui, ut, quæ in te fecero, non humane indu-
stria, sed superna gratia adscribantur. Ego vo-
cavi, servabo, & pascam: & aliis excidentibus,
alios subrogabo; ita ut sinati non fuerint, faciam
illos nasci. h. i.*

CAPUT XXIII.

De ulteriore felicitate communitatis religiosa.

DE hac jam plurima dicta sunt supra c. 7. plura
hic dicentur. Proinde

Q. I. In quibus consistat felicitas statûs Reli-
giosorum in communitate exacta viventium.

R. Quòd (præter supra recensita) in sequen-
tibus. I. Quòd imitetur quodammodo statum
Beatorum in cælis : de qua Ven. Beda cit. à S.
Bonav. in Pharetra l. 4. ubi inquit: *Qui ita vi-
vunt, ut sint omnia communia in Domino, cæno-
bita vocantur. Quæ vita tantò felicior est, quantò
statum seculi futuri imitatur, ubi omnia commu-
nias*

nia; quia Deus est omnia in omnibus: & quia ibi summa pax, & securitas, civitas in qua typus huius vite precessit, Hierusalem, id est, visio pacis dicta est. h. i.

II. Beatitudo quædam terrena, Deo placita. Cui aptatur, quod dixit Seneca Epist. 48. ante med. Non potest quisquam beatè degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitates suas convertit. Alteri vivas, oportet, si tibi vis vivere.-- Idem. In hoc gaudeo aliquid dicere, ut doceam: nec me ulla res delectabit, licet sit eximia & salutaris, quam mihi unus sciturus sum. h. i.

III. Quies jucunda inculpata. Cui accommo- da dictum cit. Senecæ in proverbiiis: Quietissime viverent homines, si duo verba tollerentur meum, & tuum.

IV. Bonum unius accrescit alteri indigenti. S. Gregor. in Registro l. 2. c. 68. Nullus vestrum, neglecta utilitate communi, suo lucro prospiciat.-- Bonum proximi etiam otioso commune fit, qui de alterius actibus gaudere communiter scit.

S. Chrysof. in quodam serm. Omne quod nostrum est, tunc magis nostrum erit, si sit nobis commune cum fratribus. Idem super Joannem: Qualiter est imitatores fieri Christi? R. Ad communem utilitatem omnia negotiantes, & non qua nostra sunt, quærentes, &c.

S. Ambros. l. 3. offic. c. 2. Qui perfectè sapit, nescit sua spectare commoda, sed ad illud, quod æternum est, quod decorum atque honestum, toto affectu intendit, quærens non quod sibi utile est, sed quod omnibus.-- Nihil iudicandum utile, nisi quod in commune proficit.

S. Bern. l. 3. de confid. post med. *Queritur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur; ubi necessitas urget, excusabilis dispensatio est: ubi utilitas provocat, dispensatio laudabilis est; utilitas, dico, communis, non propria: nam cum nihil horum est, non plane fidelis dispensatio, sed crudelis dissipatio est. h. i.*

V. Jucunditas in spe retributionis fundata. De qua in vita S. P. Francisci c. 7. De eo ait S. Bonav. Nonnumquam fratres ad petendam eleemosynam hortans, verbis utebatur hujusmodi: ite, inquit, quoniam hac novissima hora Fratres Minores commodati sunt mundo, ut electi in eis impleant, unde à J. d. commendentur, illud audientes suavissimum verbum: quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis. -- Quamdiu non fecistis uni de Minoribus his, nec mihi fecistis (Matth. 25. v. 40. & 45.) NB. Jucundum proinde dicebat, sub Fratrum Minorum titulo mendicare. -- Illum sanè panem Angelicum esse dicebat, quem pro Dei petito amore, & Beatis suggerentibus Angelis, pro ipsius charitate largitum sancta paupertas colligit ostiatim. h. i.

VI. Fratrum ad invicem socialitas, amicitas, confidentia, sublevatio, supportatio: proximorum ædificatio, resignatio, obediendi promptitudo, &c. De quibus l. c.

Q. 2. Cur Religiosus debeat amoris brachiis aspirare, & amare S. Communitatem suo Ordini consentaneam.

R. Cum S. Bonav. quòd propter sequentes causas, quas ipse explicat in Diæta salutis Tit. 4. in
ini-

initio. Tria commendantur in Religione vel Religiosis, scil. I. Ponderus maturitatis. II. Amor communitatis. III. Fuga proprietatis. Religiosus debet amare communitatem, & hoc multiplici exemplo. Videmus enim, quod plures homines quando sunt congregati, incedunt securius, resistunt fortius, solatiantur iucundius. Unde dicitur in Eccles. c. 5. Melius est duos esse simul, quàm unum. Videmus insuper è contrario, quod avis sola singularis vel est rapax, ut accipiter; vel amisit socium, ut turtur. Sic Religiosus singularis vel est rapax, detrahendo, vel iudicando patrem vel proximum; vel amisit socium, id est, Christum.-- Videmus etiam, quod sola candela per ventum extinguitur, sed non ita de facili, quando cum aliis ardet. Sic plures congregati vinculo charitatis, juncti melius lucent per exemplum, vehementius ardent per desiderium divinam. Unde dicitur in Ps. 49. Congregate illi Sanctos eius. Videmus etiam praterea, quod non unus denarius, sed plures faciunt thesaurum: non unus miles, sed plures faciunt exercitum: non unus scholaris, sed plures faciunt studium: non unus bos, sed plures trahunt iugum: non unum membrum, sed plura faciunt corpus unum: non una apis, sed plures componunt favum: non una species sed plures faciunt electuarium. Sic cum plures sunt uniti per amoris vinculum, est in eis absque dubio maior abundantia meritorum. Unde in figura huius non unus solus discipulus, sed plures discipuli receperunt Spiritum S. ut dicitur in Actis. h. i.

CAPUT XXIV.

De Communitate, prout opponitur
Singularitati, &c.

Q. I. Cur singularitas singulariter vitanda Religiosis. Ante Resp. N. ex S. Bonav. in l. de profectu religios. quod non quælibet singularitas sit vitiosa, & vituperabilis; nam nullus sanctorum est in cælis, qui non studuerit in virtute singulari singulariter esse singularis. Ideoque solum excluditur, & reprobatur I. *Singularitas hypocritica*, per quam quis studet sanctus videri, & non esse: item aliis melior videri cum vana gloria, cum tamen vilior sit: item sua opera avet apud hominum judicia singulariter aliorum operibus, factis, aut dictis proferri: item publicè jejunit, at privatim pauperem in abscondito devorat, & lautius epulatur: item vult apparere hominibus jejunans, orans, hæc & alia bona opera faciens; quorum tamen osor, & hostis est.

II. Reprobatur *Singularitas communitatem offendens*; quâ quis ex pertinacis superbiæ judicio, communibus nec credit, nec obedit in Religione exercitiis; sed vult melius aliquid sapere & agere. De qua S. Basil. in sua Regula: *Monachus, qui auctoritate sua aliquid facit, manifestissimè morbo superbia detinetur.* De hac & S. Teresia à Jesu monito 33. inquit: *Singularitatem, quantum potes, maxime evita, hæc namque communitati permultum nocet.*

III. Sin-

III. *Singularitas novitatum inventiva*; v. gr. Vult religiosus ire nudipes publicè, dum ejus confratres sunt calceati. Attamen, licet, *quæ communia non sunt, foris ostendenda non sint, hæc in secreto tutius exercentur ut privata.* l. i. iimit. c. 19. n. 5. v. gr. Se disciplinare, expansis brachiis orare, super pavimento dormire, cilicium, aut catenam ad carnem portare. NB. *S. Bernardus*, dum audivit, Fratribus suis innotuisse, quòd cilicium portaret ad carnem nudam, illico deposuit, ne singularis haberi videretur, qui volebat haberi vilior inter illos, & ut monstrum inter Filios Dei. Proinde vetita est

IV. *Singularitas charitatis offensiva*; quæ generat pusillis scandalum, offendiculum, aut pusillanimitatem. Hinc *S. P. N. Franciscus* nolebat in jejunio fieri aliorum exemplum; immo jubebat comedere, licet ipse jejunaret. *S. Franciscus Salesius* ajebat magis placitum esse Deo cum communitate ex charitate manducare, quàm ex sensuali singularitate abstinere privatim.

V. *Singularitas inobedientiæ*; qualem habebat ille frater ex ordine *S. Patris Francisci*, adhuc vivente hoc Sancto, qui nolebat cum aliis voce, sed solo nutu confiteri, ex stulto & phantastico prætextu servandi silentii. Quam diabolicam dementationem detexit *S. P. N. Franciscus* aliis Fratribus.

VI. *Singularitas interne vanitatis ostensiva*; v. g. qua quis superbè verecundaretur in ordine Minorum mendicare per se ipsum, sed vellet per interpositam personam. Vult meliorem præ aliis vestem habere, &c.

VII. *Singularitas opinionum*; qua quis suam opinionem, iudicium, sententiam, aliorum sensui fastuosè præfert, volens plus sapere aliis. Sunt adhuc plures singularitates damnabiles contrariæ communitati laudabili. Pro nunc ad principalem quæstionem

R. Ex præmissis notabilibus, singularitatem ideo esse singulariter vitandam, quia est offensiva charitatis, communitatisque, nota superbiæ, displicens Deo & hominibus, virtutis destructiva, & multorum malorum generativa ac nutritiva. De qua audi auctoritatem S. Bernardi serm. 19. cant. Ubi dum suorum redarguit nimis indiscretam vehementiam, immo intemperantiam prorsus obstinatam, inquit: *Non vultis esse communi consenti vita--- privata præfertis communibus: propriam voluntatem vestram, ecce, nunc iterum magistram habetis, non me, non obedientiam, non regulam, &c.*

Idem S. Bern. de XII. gradibus superbiæ, de gradu V. qui est *Singularitas*, sic inquit: *Non sufficit ei, quod communis monasterii Regula, vel majorum cohortantur exempla. Nec tamen melior esse studet, sed videri-- ad omnia sua strenuus, ad communia piger: vigilat in lecto, dormit in choro, cumque aliis psallentibus ad vigilias tota nocte dormitat: post vigilias, aliis quiescentibus, solus in oratorio remanet, exscreat, & tussit, gemitibus ac suspiriis aures foris sedentium de angulo implet. h. i.*

Idem S. Bern. serm. 6. de Ascens. Domini prope finem. *Falleris Thoma sancte, falleris, si videre Domi-*

Dominum speras, ab Apostolorum collegio separatus. Non amat veritas angulos: non ei diversoria placent: in medio stat, id est, disciplina communi, communi vita, communibus studiis delectatur. Hæc conscientiosè pariter & doctrinaliter Doctor mellissius.

*Q. 2. An singularitas hoc modo sumpta sit etiam offensiva communis vitæ regularis, prout à me in toto hoc libro propugnata. R. affirm. Nam, quidquid opponitur sanctæ charitati, opponitur etiam S. communitati, impeditque pro-
vectum ejus; quia nil æquè nocivum bono communi, ac peculiaris singularisque sui ipsius quæ-
sitio; quæ dum in Religioso semel altam jecit
radicem, non habebit tam citò
FINEM.*

Corda vocat zesus: Corda zoseph. Corda qz Maria
 Attrahit: ergo animæ Corda sacrate pia.

Quântus amor Corda dñm, quẽ dat con Cordia Divum!
 O! si Corda jungam Cordibus hisce meum!

Joan. van Sanden

JESU, MARIÆ, JOSEPH,
Triadis Sanctæ
Sanctis Pedibus

Venerabunda, ac supplicabunda advolvitur *Paupertas Religiosa*. Quæ, quia *Religiosa* est, meritò ad sacrum religionis delubrum properat, religionis augmentum ibidem per amorem VERBI INCARNATI emendicatura (mendicare pauperum est): Quia autem *Paupertas* est, in se ipsa titulum adinvenit hujus sui fiducialis confugii; *Pauper namque ubique jacet; Mendico nullus amicus; Clauditur hospitium, dum pauper cernitur antè.* In hac pœnalitate consortium habere vobiscum, & solatium, gaudet *lata Paupertas*. Hæc proinde se ipsam dedicat, & consecrat vobis, utpote primò dedicata, maximè amata, & summè dignificata à vobis. Mundo oblata ideo vilescit, quia (ut ait *D. Bern.*) nescit æstimare pretium ejus; & merces oblatae solent vilescere ignorantibus. Redit ergò *Paupertas* à mundo neglecta, abjecta, despecta, per commune avaritiæ verbum (*Gott helff euch/ qui pro nobis egenus factus est*) remissa, & repulsa. Hæc mundi sapientia, hoc pauper-

tatis in mundo solatium! Esurit Paupertas; Responderetur à multis: *In domo mea non est panis.* (Isa. 3. 7.) Ipsa ergo divinitus edocta, confidenter pergit in *Bethlehem*, quæ est *domus panis*, ubi nascitur *Panis Angelorum*, ubi æstimatur & taxatur *Paupertatis* pretium: ubi à *Sapientia increata* assumitur, quæ à mundana fatuitate despicitur.

Eja! accurre *lata Paupertas*: &, ne sola *verecunda* compareas, comites tui *amatores* advoca, *Franciscum*, *Claram*, & *Antonium*, qui *gloriantur* olim se fuisse *pauperes*, sed *cælum* ingressi sunt *divites*: eorum te *cordibus* inferere: *Noli verecundari* (ait *S. P. N. Franciscus* in *Regula* c. 6.) *quia Dominus pro nobis se fecit pauperem in hoc mundo*, in hoc scilicet *stabulo Bethlehemitico*. Si de *hypocriti* notêris (ut frequenter *assolet*) quòd *ideo* huc accurras, ut *partem auri*, in magna *copia* à *tribus Magis* oblari de *manu gratiosa SS. Virginis Matris Deiparæ* reportatura, tibi ipsi *consulas*, te tē ipsā *exuas*? *Responde stulto juxta stultitiam suam.* (*Proverb. 4.*) *dicens*: immo, *omnino aurum* quæro, sed *tale*, cui simile in *sinu Seraphici Francisci* de repente *factum* est ex *dono* ejus, cui ipse *presentavit* illud, scilicet *exam observantiam paupertatis, castitatis, & obedientiæ*, trium *nummorum* verè *aureorum*; quibus *numquam* aliquid *voluntariæ imperfectionis* *scoriæ* *immixtum* se *reliquisse* *gloriabatur* hic *S. Paupertatis & sponsus, & Filius, & amicus Franciscus.*

Hoc

Hoc aurum quarit *Paupertas* in stabulo, hanc margaritam in fimo, hoc donum mendicat à paupere parvulo, scilicet *Spiritum paupertatis*, amorem *paupertatis*, qui sola virtus est (teste *S. Bern.*) quem *S. P. N. Franciscus* cum singulari prerogativa ab *Incarnato DEO* optavit, desponsavit, hereditavit.

Per hujus *S. P. N. Francisci*, omniumque *Paupertatis* sanctorum amatorum merita, & amantia corda, Vobis, *ô Trias Sanctissima, JESU, MARIA, JOSEPH*, offero hujus *Paupertatis* religiose vota, & desideria: Vos prosequamini illa, ne redeant otiosa: Vos tueamini, ne maneant fructu vacua: Vos benedicite, ut fiant efficacia mihi, & toti gregi *Sera-phico*, Amen.

